

**UCHWAŁA NR L/476/2018
RADY GMINY GRUDZIĄDZ**

z dnia 28 lutego 2018 r.

w sprawie przyjęcia „Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz”

Na podstawie art. 18 ust. 1 i ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r., poz. 1875, poz. 2232 oraz z 2018 r., poz. 130) w związku z art. 18 ust. 1 i art. 84 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2015 r., poz. 1688 oraz z 2017 r., poz. 785, poz. 898, poz. 1089, poz. 1529, poz. 1566, poz. 1888, poz. 1999, poz. 2056 i poz. 2290 oraz z 2018 r., poz. 9 i poz. 88) oraz „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego Uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. (M.P. 2009 nr 50 poz. 735), zmienionego Uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. (M.P. 2010 nr 33 poz. 481) uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Aktualizację programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz” w brzmieniu określonym w załączniku nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc Uchwała nr X/41/2011 Rady Gminy Grudziądz z dnia 30 czerwca 2011 roku w sprawie przyjęcia „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz na lata 2011-2015 (z perspektywą do 2032 r.).”

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Grudziądz.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia jej ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Przewodnicząca Rady

Hanna Kołodziej

Uzasadnienie

Obowiązek opracowania aktualizacji programów usuwania azbestu wszystkich szczebli (wojewódzkich, powiatowych, gminnych) wynika z zapisów „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032” przyjętego Uchwałą Nr 122/2009 Rady Ministrów z dnia 14 lipca 2009 r. (M.P. 2009 nr 50 poz. 735), zmienionego Uchwałą Nr 39/2010 Rady Ministrów z dnia 15 marca 2010 r. (M.P. 2010 nr 33 poz. 481).

Aktualizacja programu jest opracowaniem omawiającym aktualną sytuację na terenie Gminy Grudziądz, w zakresie występowania wyrobów zawierających azbest. Dokument wskazuje na potrzebę podjęcia prac związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest oraz możliwości pozyskiwania środków finansowych na ten cel.

Dotychczas obowiązujący Program usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz na lata 2011-2015 (z perspektywą do 2032 r.) stracił na aktualności. W związku z uwarunkowaniami prawnymi, nowymi możliwościami finansowania oraz dotychczas prowadzoną realizacją usuwania azbestu zaszła konieczność aktualizacji dokumentu.

Z biegiem czasu zmiana uległa ilość wyrobów zawierających azbest, ponieważ jego część została unieszkodliwiona, a część została ujawniona przez właścicieli obiektów, w związku z czym należało wykonać nową inwentaryzację wyrobów zawierających azbest.

W celu określenia powierzchni i masy wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz przeprowadzono szczegółową inwentaryzację zasobów wyrobów zawierających azbest, polegającą na spisie z natury. Zebrane dane były podstawą do opracowania „Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz”.

Uzyskane w trakcie inwentaryzacji dane wprowadzono do Bazy Azbestowej, dostępnej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.

Posiadanie przez Gminę Grudziądz „Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz” jest warunkiem niezbędnym do udzielenia dofinansowania prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCA RADY

mgr Hanna Kołodziej

Załącznik do Uchwały Nr L/476/2018
Rady Gminy Grudziądz
z dnia 28 lutego 2018 r.

Aktualizacja programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

SPIS TREŚCI

- 1. INWENTARYZACJA BAZOWA**
- 2. PODSTAWY PRAWNE**
- 3. AZBEST – WŁAŚCIWOŚCI I ZASTOSOWANIE - SZKODLIWE DZIAŁANIE NA ZDROWIE CZŁOWIEKA**
- 4. CHARAKTERYSTYKA GMINY GRUDZIĄDZ**
- 5. INWENTARYZACJA ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY GRUDZIĄDZ**
- 6. SZACUNKOWE KOSZTY DEMONTAŻU, TRANSPORTU I UNIESZKODLIWIANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY GRUDZIĄDZ**
- 7. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY GRUDZIĄDZ**
 - 7.1. Obowiązki Gminy**
 - 7.2. Obowiązki właścicieli nieruchomości**
 - 7.3. Obowiązki wykonawcy robót**
- 8. HARMONOGRAM ZADAŃ W ZAKRESIE USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ OCHRONY PRZED JEGO SZKODLIWOŚCIĄ**
- 9. FINANSOWANIE PRAC ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW AZBESTOWYCH**
 - 9.1. Narodowy Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu**
 - 9.2. Kredyty oferowane przez banki**

SPIS TABEL

SPIS RYCIN

SPIS SKRÓTÓW

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

POTRZEBA, CEL I ZAKRES OPRACOWANIA

Na mocy ustawy z dnia 19 czerwca 1997 roku o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2017 r., poz. 2119), w roku 1998 w Polsce zakończono produkcję wyrobów zawierających azbest. Na posiadaczy wyrobów zawierających azbest nałożono obowiązek ich inwentaryzowania i przestrzegania specjalnych procedur w trakcie usuwania, transportu i ich składowania.

W dniu 14 lipca 2009 roku Rada Ministrów przyjęła uchwałę „Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032”, a następnie dnia 15 marca 2010 przyjęto uchwałę nr 39/2010 zmieniającą uchwałę w sprawie ustanowienia programu wieloletniego pod nazwą „Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032”.

Szacuje się, że proces usuwania wyrobów zawierających azbest trwać będzie jeszcze około 15 lat, tj. do 31.12.2032 r.

Tak długi okres został przyjęty ze względu na trwałość płyt azbestowo – cementowych i innych wyrobów zawierających azbest stosowanych w budownictwie oraz ich znaczne rozproszenie na terenie kraju. Dodatkowo czas ten wydłuża konieczność ponoszenia przez właścicieli nieruchomości, urzędów oraz instalacji wysokich kosztów demontażu wyrobów zawierających azbest oraz transportu i unieszkodliwiania odpadów azbestowych, a także nieuniknionych kosztów związanych z zakupem nowych wyrobów bezazbestowych, które zastąpią usunięte wyroby azbestowe.

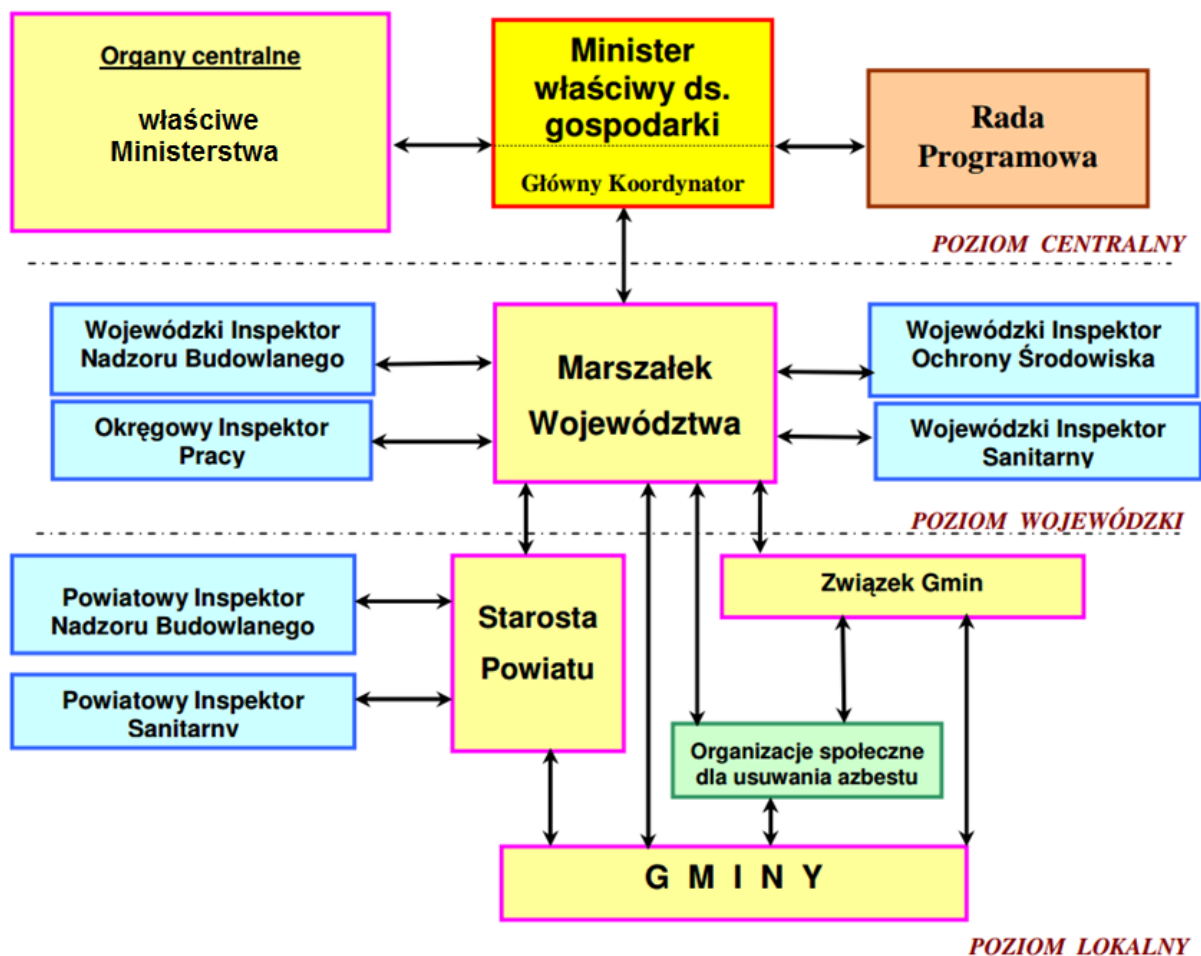
Proces eliminacji azbestu może ulec przyspieszeniu dzięki stale rosnącej świadomości ekologicznej mieszkańców, a także nowym możliwościom w zakresie estetyki wykończenia obiektów budowanych. Najważniejsza jednak, wydaje się być możliwość wsparcia finansowego działań, przez państwo i samorząd.

„Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032” określił następujące zadania na poziomie lokalnym realizowane przez samorząd gminny.

1. gromadzenie przez wójta informacji o ilości, rodzaju i miejscach występowania wyrobów zawierających azbest oraz przekazywanie jej do marszałka województwa z wykorzystaniem dostępnego narzędzia informatycznego www.bazaazbestowa.gov.pl;
2. przygotowanie Aktualizacji programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest;
3. organizowanie szkoleń lokalnych w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu nieruchomości bez korzystania z usług wyspecjalizowanych firm;
4. organizowanie usuwania wyrobów zawierających azbest przy wykorzystaniu pozyskanych na ten cel środków krajowych lub unijnych z uwzględnieniem zasad zawartych w Aktualizacji programu;
5. inspirowanie właściwej postawy obywateli w zakresie obowiązków związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest;
6. współpraca z marszałkiem województwa w zakresie inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest oraz opracowywania programów usuwania wyrobów zawierających azbest, w szczególności w zakresie lokalizacji składowisk odpadów zawierających azbest;
7. współpraca z mediami w celu propagowania odpowiednich inicjatyw społecznych oraz rozpowszechniania informacji dotyczących zagrożeń powodowanych przez azbest;
8. współpraca z organizacjami społecznymi wspierającymi realizację Aktualizacji programu;
9. współpraca z organami kontrolnymi (inspekcja sanitarna, inspekcja pracy, inspekcja nadzoru budowlanego, inspekcja ochrony środowiska).

Zadania własne w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest Gmina Grudziądz powinna realizować we współpracy z innymi podmiotami. Schemat przedstawiający ogólny zarys wspólnych

działań przedstawiono poniżej. Udział poszczególnych jednostek w realizacji zadań opisano w dalszej części niniejszego opracowania.

Ryc. 1. Schemat ilustrujący współpracę organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego, jednostek inspekcyjnych i organizacji pozarządowych

Źródło: Program oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009 – 2032, zmodyfikowany

Zarówno niniejsza Aktualizacja programu usuwania azbestu z terenu Gminy Grudziądz, jak i Program Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032 opierają się na następujących celach:

- usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest,
- minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu na terytorium kraju,
- likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.

Celem niniejszej Aktualizacji programu jest m.in. wskazanie mieszkańcom szkodliwego wpływu azbestu na zdrowie człowieka, określenie ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz oraz wyznaczenie zadań w długookresowym (do 2032 roku) procesie eliminowania wyrobów zawierających azbest z użytkowania. Wszystkie te działania przyczyniają się do stworzenia właściwych warunków życia mieszkańców Gminy. Aktualizacja programu ma charakter lokalny, jest jednak spójny z głównymi założeniami programu ogólnopolskiego.

Niniejszy dokument zawiera:

- podstawy prawne opracowania dokumentu,
- ogólną charakterystykę Gminy Grudziądz,
- informację o zastosowaniu i szkodliwości azbestu,
- dane o ilości wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz,
- założenia i cele aktualizacji programu,
- harmonogram realizacji,
- sposoby finansowania oraz pozyskiwania środków finansowych na realizację celów aktualizacji programu.

1. INWENTARYZACJA BAZOWA

W celu określenia ilości azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz przeprowadzono szczegółową inwentaryzację zasobów azbestu oraz wyrobów azbestowych, polegającą na spisie z natury.

Inwentaryzacja została przeprowadzona w następujący sposób:

- **w dniach od 26 lipca do 13 września 2017 r.** - przeszkoleni pracownicy firmy Green Key Joanna Masiota-Tomaszewska, odwiedzali właścicieli i zarządców nieruchomości bezpośrednio na terenie posesji, aby zebrać niezbędne dane dotyczące ilości wyrobów i dokonać oceny ich stanu, a także udzielić mieszkańcom niezbędnych informacji w tej sprawie. Inwentaryzacja prowadzona była według ustalonej marszruty, zaplanowanej tak, aby objąć działaniami cały obszar Gminy Grudziądz i dokładnie zlokalizować w terenie wszystkie wyroby zawierające azbest. Inwentaryzację przeprowadzono pieszo, rowerami lub samochodem. Wyniki inwentaryzacji zostały uzupełnione w trakcie prac terenowych w listopadzie i grudniu 2017 r. Pracownicy zbierali od właścicieli i/lub osób zamieszkujących posesje, na których zidentyfikowano wyroby zawierające azbest komplet informacji niezbędnych do sporządzenia „Karty inwentaryzacyjnej z oceną stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”, zawierającej informacje, o których mowa w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) oraz w Rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających

azbest oraz wykorzystywani i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31),

- **również w dniach od 26 lipca do 13 września 2017 r.** - w przypadku braku potwierdzenia adresu danego obiektu lub odpadu w terenie nieruchomości podejmowano kolejną próbę dotarcia do właściciela poprzez kontakt osobisty, telefoniczny lub poprzez uzupełnienie danych przez właściciela nieruchomości,
- **15 września 2017 r.** – na stronie internetowej Gminy Grudziądz pojawiła się informacja, że inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz została zakończona. Inwentaryzatorzy starali się dotrzeć do każdego właściciela nieruchomości, który posiada wyroby zawierające azbest. Udostępniono możliwość przekazania informacji do firmy zajmującej się spisem lub poprzez samodzielne dostarczenie informacji do Urzędu Gminy Grudziądz. Jeśli jednak właściciele nieruchomości mieli wątpliwości czy dane dotyczące wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na nieruchomości zostały zebrane, mogli samodzielnie wypełnić ankietę i dostarczyć ją bezpośrednio do sekretariatu Urzędu Gminy Grudziądz. Ankieta stanowiła załącznik do informacji przedstawionej na stronie internetowej. Ankieta w formie papierowej dostępna jest także w sekretariacie Urzędu Gminy Grudziądz,
- **w dniach od 15 września do 30 września 2017 r.** – zgodnie z informacją przedstawioną powyżej każdy właściciel lub zarządca nieruchomości może złożyć informację o posiadanych wyrobach. Informację można składać bezpośrednio w Urzędzie Gminy Grudziądz. Kilka ankiet wpłynęło w późniejszym terminie i również zostały one uwzględnione w niniejszym dokumencie.

W każdym z wyżej wymienionych przypadków na podstawie zebranych informacji sporządzono kartę inwentaryzacyjną oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.

Karta sporządzana była ręcznie dla każdego obiektu, na którym zidentyfikowano azbest i dla każdej lokalizacji odpadów azbestowych.

Ilość wyrobów zawierających azbest w terenie określono zliczając faktyczną ilość wyrobów zawierających azbest i przeliczając je na m².

Stopień pilności usunięcia wyrobów zawierających azbest dla każdego obiektu został wyliczony indywidualnie, zgodnie ze stanem faktycznym, według punktacji zawartej w załączniku nr 1 do rozporządzenia w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. Zgodnie ze skalą punktową zawartą w ww. załączniku do rozporządzenia, każdy obiekt podlegał ocenie pod kątem:

- sposobu zastosowania azbestu;
- struktury powierzchni wyrobu z azbestem;
- możliwości uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem;
- miejsca usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych;
- wykorzystanie miejsca/obiektu/urządzenia budowlanego/instalacji przemysłowej.

W zależności od wartości punktowej powyższych parametrów każdemu obiektowi przydzielono jeden z następujących stopni pilności:

- stopień pilności I – od 120 punktów – wymagane pilne usunięcia (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie;
- stopień pilności II – od 95 do 115 punktów – wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku;
- stopień pilności III – do 90 punktów – wymagana ponowna ocena w terminie do 5 lat.

Na podstawie zebranych informacji sporządzony został wykaz zinventaryzowanych nieruchomości w formacie EXCEL *.xls zawierający następujące dane:

- wykorzystujących wyroby zawierające azbest (imię i nazwisko);
- adres nieruchomości (miejscowość, ulica, numer nieruchomości);
- dane ewidencyjne (nr działki, obręb ewidencyjny);
- rodzaj zabudowy (budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno-gospodarczy, inny);
- ilość wyrobów (jednostka - m²);
- stopień pilności wg „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest”.

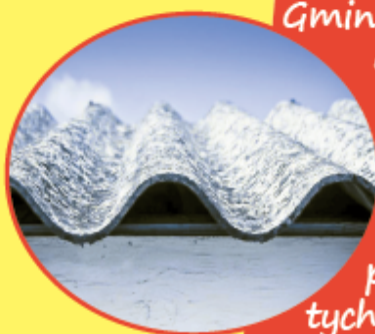
Wyniki inwentaryzacji opracowano również graficznie w postaci obrysów obiektów/budynków w formacie *.shp, *.pdf z przypisanymi do obiektu/budynku atrybutami danych w formacie WORD/EXCEL *.doc, *.xls: numer działki ewidencyjnej, numer obrębu ewidencyjnego.

Uzyskane w trakcie inwentaryzacji dane wprowadzone zostały do Bazy Azbestowej, dostępnej pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl.

Podczas wizyt na posesjach ankieterzy informowali bezpośrednio o tematyce prowadzonych prac. Rozdawali także ulotki dotyczące szkodliwości azbestu. Z kolei w gablotach sołeckich i w miejscach ogólnodostępnych rozwieszono plakaty dotyczące azbestu. Ich wzory przedstawiono poniżej.

Wyrobów azbestowych nie wolno usuwać samodzielnie. Zajmują się tym wyłącznie wyspecjalizowane firmy. Odpadów zawierających azbest nie można składować ani mieszać z odpadami gospodarczymi. Nie wolno kruszyć, tamać ani rzucać wyrobów zawierających azbest! To wtedy włókna azbestowe uwalniają się do atmosfery, unoszą się w powietrzu i wdychane przez ludzi powodują wiele chorób.

Nie każdego stać na natychmiastowy demontaż i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest. Dlatego warto podkreślić, że wyroby w dobrym stanie, które nie mają pęknięć ani naruszonej struktury można użytkować maksymalnie do 2032 r.

Gmina Grudziądz przystąpiła do opracowania aktualizacji programu usuwania azbestu. W lipcu i sierpniu 2017 r. na terenie całej gminy prowadzona będzie inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Ankieter bezpośrednio na terenie posesji zbierze dane dotyczące ilości i stanu tych wyrobów oraz udzieli niezbędnych informacji.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu dofinansowuje prace związane z unieszkodliwieniem azbestu. Uzyskanie dofinansowania jest możliwe wyłącznie w przypadku ujęcia w trwającej inwentaryzacji i aktualizacji programu usuwania azbestu, dlatego prosimy o udzielenie niezbędnych informacji podczas ankietyzacji.

Więcej informacji dotyczących bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest oraz możliwości pozyskania dotacji na jego demontaż i unieszkodliwienie można uzyskać w Urzędzie Gminy w Grudziądzu. Przypominamy, że każdy mieszkaniec, który usuwa azbest na swojej nieruchomości ma obowiązek przedstawić taką informację Wójtowi Gminy Grudziądz.

Zapraszamy na stronę www.bezazbestu.com.pl

Ryc. 2. Ulotka (strona 2) informująca o szkodliwości azbestu rozdawana podczas prac inwentaryzacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.ug.gov.pl

Co? Gdzie? Jak?

Gmina Grudziądz
wyjątkowa z natury

Azbest to ogólna nazwa grupy minerałów włóknistych odpornych na działanie mrozu, wysokich temperatur, substancji żrących, wytrzymały na rozciąganie i zgniatanie.

Azbest miał w przeszłości wiele zastosowań, m.in. w budownictwie (pokrycia dachowe, płytki PCV, płyty elewacyjne i balkonowe, rury instalacyjne, izolacje cieplne i akustyczne, przewody wentylacyjne i kominowe, itp.). Przypominamy jednak, że mimo jego zalet użytkowych jest jednym z najbardziej niebezpiecznych czynników rakotwórczych. Naukowcy szacują, że na świecie w ostatnich latach azbest przyczynił się do śmierci około 100 tys. osób rocznie. Włókna azbestowe są niewidoczne dla oka i stanowią poważne zagrożenie dla zdrowia.

Azbest powoduje choroby układu oddechowego np.: międzybłonniaka płuc, raka płuc, pylicę azbestową, zmiany płucne, obturacyjne przewlekle zapalenie oskrzeli. Kumuluje się w organizmie i pozostaje na zawsze. Skutki działania azbestu mogą pojawić się po kilku, a nawet kilkunastu latach.

Gmina Grudziądz przystąpiła do opracowania aktualizacji programu usuwania azbestu. W lipcu i sierpniu 2017 r. na terenie całej gminy prowadzona będzie inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest. Ankieter bezpośrednio na terenie posesji zbierze dane dotyczące ilości i stanu tych wyrobów oraz udzieli niezbędnych informacji.

Gmina Grudziądz, ul. Wybickiego 38
86-300 Grudziądz
tel. (56) 45 11 146
www.grudziadz.ug.gov.pl

Ryc. 3. Plakat informujący o szkodliwości azbestu jako sposób promocji tematyki prowadzonych prac

Źródło: opracowanie własne

Przed przystąpieniem do prac inwentaryzacyjnych na terenie Gminy Grudziądz w poszczególnych miejscowościach zostały opublikowane plakaty informujące o zamiarze odwiedzin na terenie posesji.

Inwentaryzację prowadzono sukcesywnie w kolejnych miejscowościach podając terminy w jakich należy spodziewać się inwentaryzatorów. Informacja została zamieszczona także na stronie internetowej, a wzór takiej informacji zamieszczono poniżej.

GMINA GRUDZIĄDZ PRZEPROWADZA INWENTARYZACJĘ AZBESTU

Inwentaryzacja prowadzona będzie do dnia

30 września 2017 r.

na terenie miejscowości:

**BRANKÓWKA, DUSOCIN, GOGOLIN, LEŚNIEWO,
LISIE KĄTY, MAŁY RUDNIK, MOKRE, NOWA WIEŚ,
PARSKI, PIEŃKI KRÓLEWSKIE, ROZGARTY, RUDA,
SKARSZEWY, SOSNÓWKA, STARY FOLWARK,
SZTYNWAG, SZYNYCH, ŚWIERKOCIN, WIELKI
WEŁCZ, ZAKURZEWO**

Inwentaryzacji poddane będą wszystkie budynki
(zamieszkałe, letniskowe, gospodarcze, itp.).

Inwentaryzowany będzie również azbest zmagazynowany.

Właściciele nieruchomości proszeni są o udostępnienie posesji do wykonania
zleconych prac oraz przygotowanie numerów działek ewidencyjnych swoich
nieruchomości.

Ponadto właściciele nieruchomości proszeni są o zamknięcie zwierząt domowych.

Ankieterzy wykonujący pomiary będą posiadali stosowne upoważnienie

Wójt Gminy Grudziądz

Ryc. 4. Plakat informacyjny dotyczący inwentaryzacji azbestu

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.ug.gov.pl

Również po zakończeniu prac inwentaryzacyjnych w miejscowościach dystrybuowano plakaty informujące o zakończeniu inwentaryzacji i możliwości składania ankiet we własnym zakresie, jak również możliwości weryfikacji danych.

Informacja została zamieszczona także na stronie internetowej, a wzór takiej informacji zamieszczono poniżej.

ZAKOŃCZENIE INWENTARYZACJI AZBESTU

Szanowni Państwo, mieszkańcy Gminy Grudziądz,

Informujemy, że inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz została zakończona. Obecnie wyniki ankietyzacji są opracowywane. Inwentaryzatorzy starali się dotrzeć do każdego właściciela nieruchomości, który posiada wyroby zawierające azbest. Udostępniono możliwość przekazania informacji do firmy zajmującej się spisem lub poprzez samodzielne dostarczenie informacji do Urzędu Gminy Grudziądz. Jeśli jednak mają Państwo wątpliwości czy dane dotyczące wyrobów zawierających azbest zlokalizowanych na Państwa nieruchomości zostały zebrane, prosimy o samodzielne wypełnienie ankiety i dostarczenie jej bezpośrednio do sekretariatu Urzędu Gminy Grudziądz. Ankieta stanowi załącznik do niniejszej informacji. Ankieta w formie papierowej dostępna jest także w sekretariacie Urzędu Gminy Grudziądz.

Ryc. 5. Informacja o zakończeniu inwentaryzacji azbestu zamieszczona na stronie internetowej Gminy Grudziądz

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.ug.gov.pl

Podsumowując, dołożono starań aby bazowa inwentaryzacja azbestu objęła wszystkie wyroby zlokalizowane na terenie Gminy Grudziądz, a właściciele nieruchomości otrzymali pełną informację w zakresie tej tematyki.

2. PODSTAWY PRAWNE

Podstawowym aktem prawnym dotyczącym problematyki azbestowej są **ustawy**:

- Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2017 r., poz. 2119) - na mocy wspomnianej ustawy zakazano produkcji wyrobów zawierających azbest,
- Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 21 z późn. zm.) – w ustawie zawarto sposoby postępowania przy zbieraniu, transporcie, przetwarzaniu i unieszkodliwianiu odpadów, a także wymagania techniczne i organizacyjne dotyczące składowisk odpadów,
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519 z późn. zm.) – w tym akcie prawnym azbest zaliczono do substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska, wskazano możliwości jego wykorzystania, przemieszczania, eliminowania, określono wymagania w zakresie sprawozdawczości,
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane. (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.) - w ustawie zawarto uwarunkowania dotyczące prac budowlanych prowadzonych przy demontażu wyrobów zawierających azbest.

Głównymi aktami wykonawczymi związanymi z tematyką azbestu są **rozporządzenia**:

1. Ministra właściwego do spraw gospodarki (w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw wewnętrznych, ministrem właściwym do spraw transportu oraz ministrem właściwym do spraw środowiska), określające sposoby i warunki bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest:

- Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.),
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31).
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2010 r., Nr 162, poz. 1089),
2. Ministra właściwego do spraw pracy (w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia) określające, przy uwzględnieniu środków mających na celu eliminowanie lub ograniczanie emisji pyłów azbestu i ochronę pracowników przed ich działaniem oraz sposoby pakowania i znakowania materiałów zawierających azbest: zasady bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz program szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest
 - Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216 poz. 1824),
 - Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1348).
 3. Ministra właściwego do spraw środowiska, określające klasyfikację odpadów zawierających azbest wraz z przypisanymi kodami odpadów
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1923).
 4. Ministra właściwego do spraw środowiska, określające warunki prowadzenia bazy danych dotyczącej wyrobów zawierających azbest
 - Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 7 września 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególnie zagrożenie dla środowiska (Dz. U z 2015 r., poz. 1450).

Problematyka azbestowa ujęta została także w wielu innych ustawach i rozporządzeniach. Ze względu na szeroki zakres materiałów nie wymienia się ich w niniejszym dokumencie wskazując jedynie najważniejsze akty prawne.

W dniu 29 maja 2017 r. Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmik Województwa Kujawsko-Pomorskiego przyjął Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028. Dokument na podstawie analizy stanu aktualnego gospodarki odpadami i prognozowanych zmian przedstawia sposoby i kierunki gospodarki odpadami wraz z przyjętymi celami i terminami ich osiągnięcia.

W gospodarce odpadami zawierającymi azbest, na terenie województwa, przyjęto cel: utrzymanie i intensyfikacja działań na rzecz usuwania wyrobów zawierających azbest w kierunku osiągnięcia celów określonych w przyjętym w dniu 15 marca 2010 r. przez Radę Ministrów „Programie Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 - 2032”.

Unieszkodliwianie odpadów zawierających azbest, wytworzonych na terenie województwa kujawsko – pomorskiego powinno odbywać się z wykorzystaniem składowisk odpadów

niebezpiecznych lub wydzielonych kwater na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, zgodnie z zasadą bliskości, na terenie województwa, a następnie na terenie kraju.

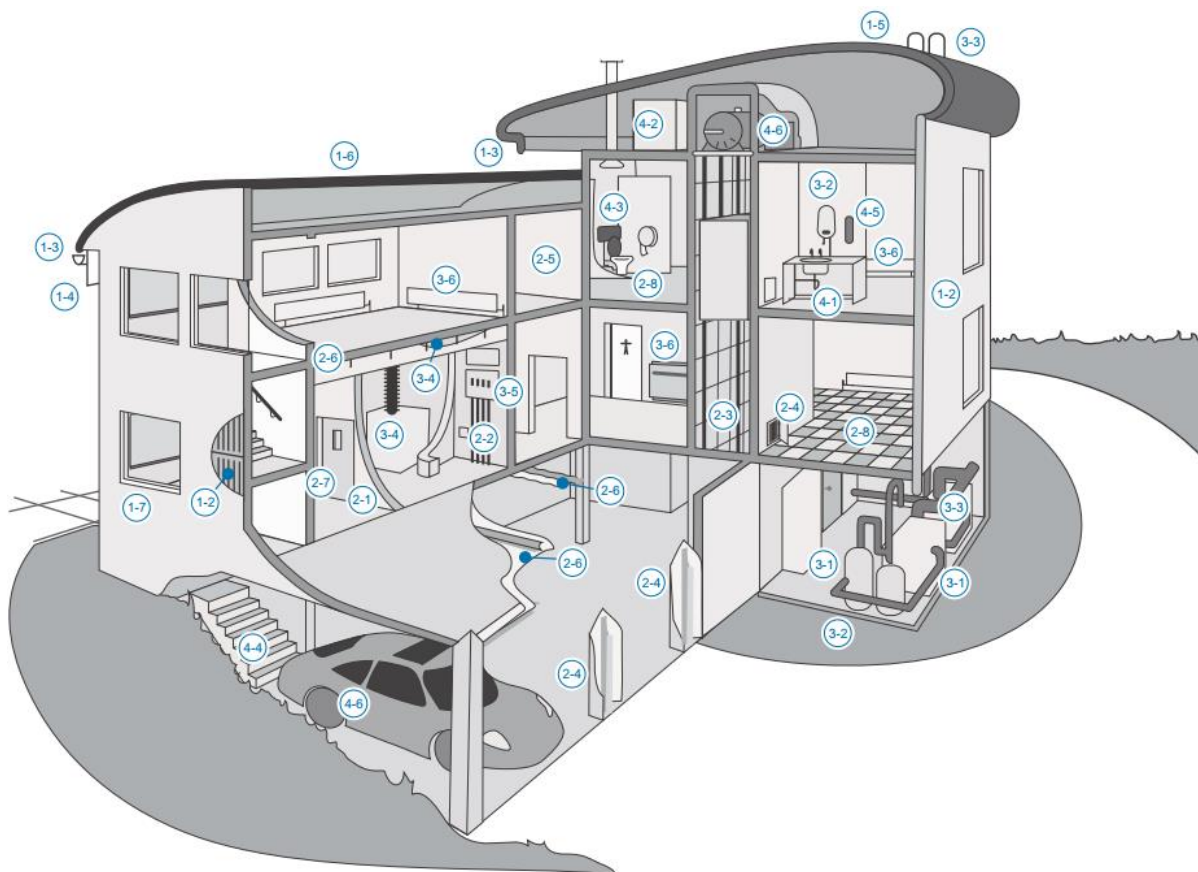
3. AZBEST – WŁAŚCIWOŚCI I ZASTOSOWANIE - SZKODLIWE DZIAŁANIE NA ZDROWIE CZŁOWIEKA

Azbest jest nazwą handlową 6 różnych minerałów z grupy serpentynów i amfiboli występujących w postaci włóknistych skupień. Pod względem chemicznym są uwodnionymi krzemianami magnezu, żelaza, wapnia i sodu. Azbest jest materiałem praktycznie niezniszczalnym, nie ulega on bowiem ani degradacji biologicznej, ani termicznej, w związku z czym po wprowadzeniu do środowiska może on pozostawać tam przez dziesiątki lat. W handlu powszechnie stosowano trzy rodzaje minerałów:

- 1. Krokidolit, „azbest niebieski” (z grupy amfiboli)**, który posiadał najkorzystniejsze właściwości mechaniczne, przez co był najchętniej wykorzystywany w przemyśle. Jest najbardziej szkodliwy, rakotwórczy i mutagenny przez co najwcześniej wycofany z użytkowania.
- 2. Amosyt, „azbest brązowy” (z grupy amfiboli)**, który należy do grupy amfiboli o szkodliwości pośredniej między krokidolitem i chryzotylem. Nie jest spotykany w wyrobach produkcji polskiej, a jedynie w wyrobach Europy Zachodniej, często w formie tynków i natrysków ogniochronnych.
- 3. Chryzotyl „azbest biały” (z grupy serpentynów)** stosowany był w produkcji wyrobów azbestowo-cementowych oraz popularnych wyrobów tkanych i przędz termoizolacyjnych.

Wyroby zawierające azbest sklasyfikowano w dwóch klasach:

- 1. I Klasa - wyroby azbestowe „miękkie”** - Wyroby te zawierają powyżej 20% azbestu i małą ilość lepiszcza. Charakteryzują się gęstością objętościową mniejszą niż 1000 kg/m³. Odznaczają się dużą łamliwością i kruchością. Łatwo ulegają uszkodzeniom, powodując duże emisje pyłu azbestu. Najczęściej spotykane są w obiektach przemysłowych (elektrociepłownie, huty). Narażeni na oddziaływanie ich pyłów są pracownicy wykonujący remonty izolacji lub uszczelnień urządzeń z udziałem azbestu. Wyroby miękkie to m. in.: sznury, płótna, tkaniny z dodatkiem azbestu (lub wykonane z samego azbestu); płyty i uszczelki; kinkieryt, stosowany w ciepłownictwie na złączach rur, zaworów z gorącą wodą lub parą; płaszcze azbestowo-gipsowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie; płyty i tektury miękkie, stosowane w izolacjach ognioochronnych.
- 2. II Klasa - wyroby azbestowe „twarde”** - Ta grupa wyrobów azbestowych była najbardziej powszechna w budownictwie. Wyroby te charakteryzują się gęstością objętościową wynoszącą powyżej 1000 kg/m³. Wyroby „twarde” są sztywne i odznaczają się dużym stopniem zwięzłości. Procentowa zawartość azbestu jest niska i wynosi około 5% w płytach płaskich modyfikowanych celulozą, 12 -13% w płytach azbestowo-cementowych płaskich i falistych, około 20% w rurach azbestowo - cementowych. Do wyrobów tych zaliczamy przede wszystkim: płyty azbestowo - cementowe faliste, płaskie prasowane, cementowe typu „karo”; rury azbestowo – cementowe oraz złącza do nich; płaszcze azbestowo - cementowe stosowane w izolacji rur w ciepłownictwie.

Ryc. 6. Możliwe lokalizacje materiałów zawierających azbest w budynku

Źródło: „Azbest. Podręcznik dobrych praktyk wydany przywspółudziale Komitetu Starszych Inspektorów Pracy”

Objaśnienia do ryciny: **1 Dach/elewacja zewnętrzna**, 1-1 Dachówki/blacha dachowa, 1-2 Okładzina, powłoka ścienna, 1-3 Orynnowanie/rury ściekowe, 1-4 Panele podsufitowe, 1-5 Deflektory kominowe, 1-6 Piłśń dachowa, 1-7 Panele podokienne.

2 Elewacja wewnętrzna. Ściany/sufity: 2-1 Ściany działowe, 2-2 Panele urządzeń elektrycznych, grzewczych, kuchenki, łazienek, szafek, 2-3 Panele okładzinowe szyby wyciągowego, 2-4 Panele dostępu do przewodu pionowego, obudowa przewodu pionowego, 2-5 Powłoki ozdobne, 2-6 Powłoki natryskowe elementów konstrukcyjnych, płytek sufitów zawieszonych, pasów przeciwpożarowych, izolacji strychu lub sufitu. **Drzwi**: 2-7 Panele, płyty. **Podłoga**: 2-8 Płytki, linoleum, okładzina podniesionych podłóg.

3 Ogrzewanie, wentylacja i urządzenia elektryczne: 3-1 Bojler/podgrzewacz wody: izolacja zewnętrzna i wewnętrzna, uszczelki, 3-2 Rurociągi: izolacja, uszczelki, okładzina papierowa, 3-3 Rura ogniowa i uszczelki, 3-4 Przewody: izolacja, uszczelki, okładzina wewnętrzna i mieszki ochronne, Przeciwdrganiowe, 3-5 Elektryczna aparatura rozdzielcza: elementy wewnętrzne, panele otaczające, 3-6 Urządzenie grzewcze: uszczelki, panele otaczające. **4 Pozostałe elementy**: 4-1 Maty bitumiczne pod zlew, 4-2 Zbiorniki na wodę, 4-3 Zbiorniki na wodę i sedesy, 4-4 Brzeg stopnia schodów, 4-5 Koce przeciwpożarowe, 4-6 Okładzina hamulca/sprzęgło (samochód w garażu i silnik do wyciągów pionowych).

Wyroby azbestowe znajdujące się na terenie Gminy Grudziądz to głównie płyty azbestowo-cementowe faliste oraz bardzo rzadko - płyty azbestowo-cementowe płaskie.

Azbest staje się zagrożeniem dla zdrowia człowieka, gdy dojdzie do korozji lub uszkodzenia (łamanie, kruszenie, cięcie, itp.). Wówczas uwalniane są do powietrza włókna, które mogą zostać przeniesione podczas oddychania do płuc. Agresywność pyłu azbestowego jest zależna m. in. od średnic tych włókien, ich stężenia w środowisku oraz czasu trwania narażenia. Ryzyko zwiększa się znacznie w przypadku palących wyroby tytoniowe.

Najgroźniejsze dla zdrowia człowieka są włókna, których średnica jest mniejsza od 3 mikrometrów. Takie włókna są łatwo wciągane wraz z powietrzem do płuc, docierając do końcowych odcinków dróg oddechowych, pozostają tam na stałe. Może to powodować chorobę zwaną azbestozą. Z kolei włókna o średnicy powyżej 5 mikrometrów zatrzymują się w górnych odcinkach

dróg. Warto pamiętać, że pył azbestowy, oprócz tego, że zanieczyszcza płuca, także je uszkadza mechanicznie - ostre cząsteczki drażnią śluzówkę - co prowadzi do zwłóknienia tkanki płucnej. W dalszej konsekwencji pośrednio wpływa to na rozwój procesu nowotworowego. Organizm człowieka, ze względu na wspomnianą wcześniej dużą chemiczną odporność azbestu, nie jest w stanie rozpuścić tych włókien. Proces chorobowy jest długi, średnio wynosi 20 lat od chwili zetknięcia się z azbestem. Sama choroba objawia się napadami kaszlu i astmą.

Ciągle, np. zawodowe, przebywanie w środowisku narażonym na pył azbestowy może być przyczyną następujących chorób układu oddechowego:

1. Pylica azbestowa, która przejawia się suchym, męczącym kaszlem, dusznością wysiłkową, bólami w klatce piersiowej oraz objawami nieżytu oskrzeli i rozedmy płuc. Włókna azbestowe wnikają aż do najgłębszych części płuc. Powstają ciała żelaziste, które powodują uszkodzenia i zwłóknienia tkanki płucnej.
2. Łagodne zmiany opłucnowe, które powodują ograniczenie funkcjonowania płuc, a także zwiększają ryzyko zachorowania na raka oskrzeli i międzybłoniaka opłucnej.
3. Rak płuc oraz międzybłoniak opłucnej i otrzewnej.

Dane dotyczące szkodliwego oddziaływania azbestu na zdrowie człowieka i działania rakotwórczego tego minerału odnoszą się do azbestu zawartego w powietrzu. Brak jest dowodów na wpływ włókien azbestowych, dostających się do organizmu drogą pokarmową, w tym obecnych w wodzie przeznaczonej do spożycia.

4. CHARAKTERYSTYKA GMINY GRUDZIĄDZ

Gmina Grudziądz jest gminą wiejską położoną w północnej części województwa kujawsko-pomorskiego w powiecie grudziądzkim. Gminę tworzy 25 sołectw.

Opisywany teren zajmuje powierzchnię 16 533 ha. Na koniec roku 2016 liczba ludności zamieszkująca opisywany teren wynosiła 12 513 osób (według danych GUS – faktyczne miejsce zamieszkania).

Na terenie Gminy Grudziądz zgodnie z danymi GUS (stan na 31.12.2016 r.) funkcjonują 1 203 podmioty gospodarki narodowej ogółem.

Z wodociągu korzysta 94,2 % ogółu ludności, natomiast z kanalizacji 33,9 % ogółu mieszkańców. Niewielki jest natomiast odsetek osób korzystających z sieci gazowej, tj. 7,1 %. Wskazane dane pochodzą z GUS i dotyczą stanu na 31.12.2016 r.

Wielkość (przepustowość) oczyszczalni ścieków z podwyższonym usuwaniem biogenów wynosi 26 400 m³/dobę.

Mieszkańcy, którzy nie są podłączeni do sieci kanalizacyjnej, korzystają ze zbiorników bezodpływowych oraz przydomowych oczyszczalni ścieków, których liczba zgodnie z danymi GUS wg stanu na 31.12.2016 r. wynosi 1 600 sztuk i 556 sztuk. Obecnie (stan na styczeń 2018) prowadzona jest aktualizacja danych dotyczących liczby tych obiektów.

Powierzchnia obszarów prawnie chronionych na terenie Gminy Grudziądz wynosi 8 488,8 ha.

Formami ochrony przyrody na opisywanym obszarze są:

- parki krajobrazowe: Chełmiński Park Krajobrazowy i Nadwiślański Park Krajobrazowy;
- obszary chronionego krajobrazu: Strefy Krawędziowej Doliny Wisły; Doliny Osy i Gardęgi;
- obszary natura 2000: Cytadela Grudziądz, Dolina Osy, Dolina Dolnej Wisły;
- stanowisko dokumentacyjne: Białochowo o powierzchni 5,5 ha,
- 48 użytków ekologicznych o powierzchni łącznej 69,3 ha,
- 23 pomniki przyrody.

Lesistość opisywanego obszaru wynosi 24,1 % powierzchni (stan na 31.12.2016 r.).

Lokalizację obszarów Natura 2000, obszarów chronionego krajobrazu oraz parków krajobrazowych na terenie Gminy Grudziądz przedstawiono na rycinie.

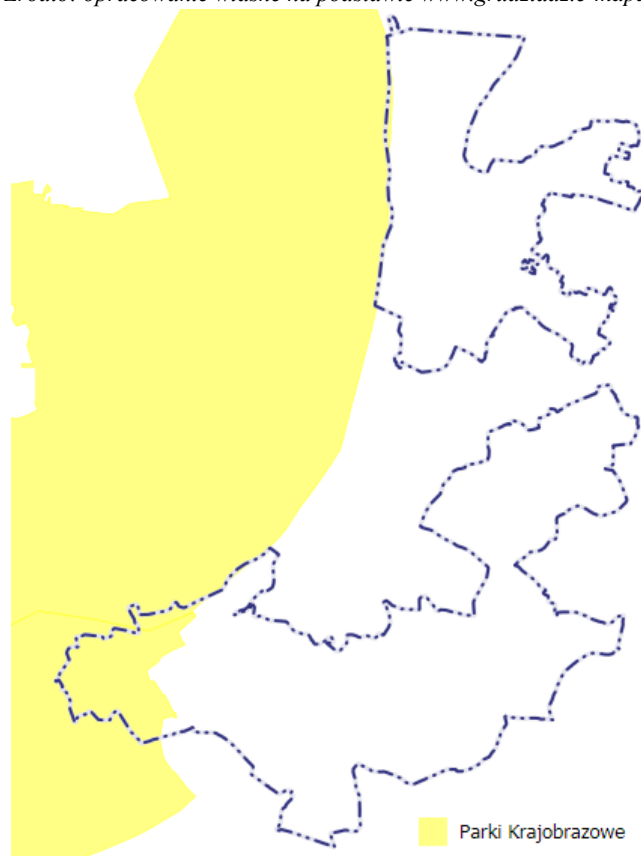
Ryc. 7. Lokalizacja obszarów Natura 2000

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.e-mapa.net

Ryc. 8. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.e-mapa.net

Ryc. 9. Lokalizacja parków krajobrazowych

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.grudziadz.e-mapa.net

5. INWENTARYZACJA ILOŚCI WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST NA TERENIE GMINY GRUDZIĄDZ

Inwentaryzacja wykazała, że na terenie Gminy Grudziądz wyroby zawierające azbest znajdują się na 1 088 posesjach, w ilości 180 244,5 m² – tj. 1 982,7 Mg¹ w tym:

- 3 190,0 m² (około 35,1 Mg) o I stopniu pilności, co stanowi około 1,8 % ogólnej ilości zinwentaryzowanego azbestu;
- 147 928,0 m² (około 1 627,2 Mg) o II stopniu pilności; co stanowi około 82,0 % ogólnej ilości zinwentaryzowanego azbestu;
- 29 126,5 m² (około 320,4 Mg) o III stopnia pilności, co stanowi około 16,2 % ogólnej ilości zinwentaryzowanego azbestu.

Na terenie Gminy Grudziądz do III stopnia pilności wymiany zaliczone zostało 16,2 % ogólnej ilości wyrobów zawierających azbest. Ilość ta w ciągu kolejnych 5 lat powinna zostać poddana ponownej ocenie pod względem zaliczenia jej do danego stopnia pilności wymiany.

Azbest II stopnia pilności wymiany stanowi 82,0 % ogólnej ilości zinwentaryzowanego azbestu i wyrobów zawierających azbest. W tym przypadku wymaga się przeprowadzenia ponownej oceny stanu w czasie do 1 roku.

Na terenie Gminy Grudziądz zinwentaryzowano zaledwie 1,8 % wyrobów zawierających azbest ocenianych na I stopień pilności, przy którym wymagane jest pilne usunięcie (wymiana na wyrób bezazbestowy) lub zabezpieczenie.

Ocena stopnia pilności oraz termin przeprowadzenia ponownej oceny wynika z rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2010 r., Nr 162, poz. 1089).

Biorąc pod uwagę masę azbestu należy stwierdzić, że najwięcej wyrobów znajduje się w miejscowościach: Dusocin, Biały Bór, Turznice, Węgrowo, Ruda i Mokre.

Najwięcej posesji na których zinwentaryzowano wyroby azbestowe znajduje się w miejscowościach: Biały Bór, Nowa Wieś, Mokre, Wałdowo Szlacheckie, Węgrowo, Mały Rudnik.

Dane dotyczące wszystkich miejscowości przedstawiono na w formie tabelarycznej oraz na rycinach. Należy wyjaśnić, że masę wyrobów zawierających azbest przedstawiono na dwa sposoby:

- wg założenia wynikającego z Bazy Azbestowej www.bazaazbestowa.gov.pl, gdzie masę 1 m² wyrobów azbestowych oszacowano na 11 kg,
- wg założenia praktycznego, gdzie masę 1 m² wyrobów azbestowych oszacowano na 17 kg.

¹ 1 m² = 0,011 Mg wg www.bazaazbestowa.gov.pl

Tabela 1. Powierzchnia i masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz w rozbiu na poszczególne miejscowości

lp.	Miejscowość	ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest		I stopień		II stopień		III stopień	
		m ²	Mg*	m ²	Mg*	m ²	Mg*	m ²	Mg*
1	Biały Bór	12 884,0	141,7	80,0	0,9	12 288,0	135,2	516,0	5,7
2	Brankówka	2 069,0	22,8	150,0	1,7	750,0	8,3	1 169,0	12,9
3	Dusocin	13 153,0	144,7	100,0	1,1	13 053,0	143,6	0,0	0,0
4	Gać	2 423,0	26,7	0,0	0,0	2 308,0	25,4	115,0	1,3
5	Gogolin	2 016,0	22,2	290,0	3,2	669,0	7,4	1 057,0	11,6
6	Grabowiec	2 252,0	24,8	320,0	3,5	1 272,0	14,0	660,0	7,3
7	Hanowo	2 079,0	22,9	40,0	0,4	1 939,0	21,3	100,0	1,1
8	Kobyłanka	4 102,0	45,1	40,0	0,4	3 962,0	43,6	100,0	1,1
9	Leśniewo	2 406,0	26,5	70,0	0,8	2 336,0	25,7	0,0	0,0
10	Linarczyk	1 120,0	12,3	80,0	0,9	844,0	9,3	196,0	2,2
11	Lisie Kąty	1 729,0	19,0	0,0	0,0	1 000,0	11,0	729,0	8,0
12	Małe Lniska	355,0	3,9	35,0	0,4	272,0	3,0	48,0	0,5
13	Mały Rudnik	8 336,0	91,7	800,0	8,8	6 700,0	73,7	836,0	9,2
14	Marusza	729,0	8,0	0,0	0,0	729,0	8,0	0,0	0,0
15	Mokre	10 701,0	117,7	32,0	0,4	10 067,0	110,7	602,0	6,6
16	Nowa Wieś	9 918,5	109,1	420,0	4,6	2 743,0	30,2	6 755,5	74,3
17	Parski	3 361,0	37,0	0,0	0,0	1 502,0	16,5	1 859,0	20,4
18	Piaski	3 085,0	33,9	0,0	0,0	3 085,0	33,9	0,0	0,0
19	Pieńki Królewskie	2 675,0	29,4	0,0	0,0	2 069,0	22,8	606,0	6,7
20	Rozgarty	10 751,0	118,3	80,0	0,9	10 422,0	114,6	249,0	2,7
21	Ruda	4 074,0	44,8	0,0	0,0	2 407,0	26,5	1 667,0	18,3
22	Sadowo	1 108,0	12,2	160,0	1,8	848,0	9,3	100,0	1,1
23	Skarszewy	3 743,0	41,2	0,0	0,0	3 743,0	41,2	0,0	0,0
24	Sosnówka	3 588,0	39,5	25,0	0,3	1 583,0	17,4	1 980,0	21,8
25	Stary Folwark	4 528,0	49,8	0,0	0,0	4 528,0	49,8	0,0	0,0
26	Sztynwag	2 598,0	28,6	0,0	0,0	2 342,0	25,8	256,0	2,8
27	Szynych	7 562,0	83,2	180,0	2,0	1 785,0	19,6	5 597,0	61,6
28	Świerkocin	4 024,0	44,3	200,0	2,2	2 220,0	24,4	1 604,0	17,6
29	Turznice	11 095,0	122,0	0,0	0,0	9 947,0	109,4	1 148,0	12,6
30	Wąldowo Szlacheckie	9 382,0	103,2	46,0	0,5	8 329,0	91,6	1 007,0	11,1
31	Wielki Węlcz	9 395,0	103,3	0,0	0,0	9 395,0	103,3	0,0	0,0
32	Węgrowo	10 978,0	120,8	30,0	0,3	10 928,0	120,2	20,0	0,2
33	Wielkie Lniska	5 894,0	64,8	12,0	0,1	5 882,0	64,7	0,0	0,0
34	Zakurzewo	6 131,0	67,4	0,0	0,0	5 981,0	65,8	150,0	1,7
razem		180 244,5	1 982,7	3 190,0	35,1	147 928,0	1 627,2	29 126,5	320,4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej i danych przekazanych przez mieszkańców

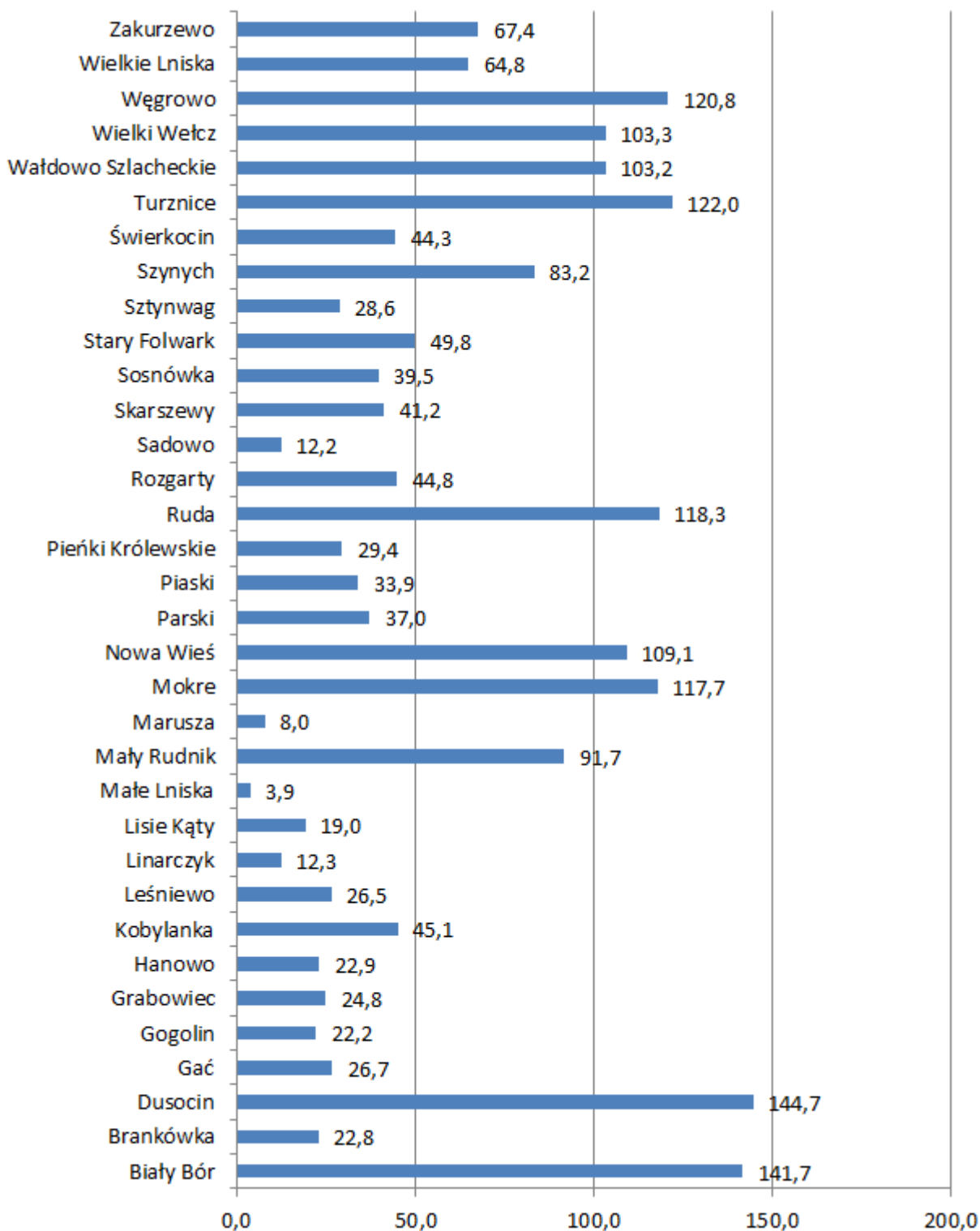
*-przy założeniu, że 1 m² wyrobów zawierających azbest ma masę 11 kg

Tabela 2. Powierzchnia i masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz w rozbiu na poszczególne miejscowości

lp.	Miejscowość	ilość azbestu i wyrobów zawierających azbest		I stopień		II stopień		III stopień	
		m ²	Mg*	m ²	Mg*	m ²	Mg*	m ²	Mg*
1	Biały Bór	12 884,0	219,0	80,0	1,4	12 288,0	208,9	516,0	8,8
2	Brankówka	2 069,0	35,2	150,0	2,6	750,0	12,8	1 169,0	19,9
3	Dusocin	13 153,0	223,6	100,0	1,7	13 053,0	221,9	0,0	0,0
4	Gać	2 423,0	41,2	0,0	0,0	2 308,0	39,2	115,0	2,0
5	Gogolin	2 016,0	34,3	290,0	4,9	669,0	11,4	1 057,0	18,0
6	Grabowiec	2 252,0	38,3	320,0	5,4	1 272,0	21,6	660,0	11,2
7	Hanowo	2 079,0	35,3	40,0	0,7	1 939,0	33,0	100,0	1,7
8	Kobylanka	4 102,0	69,7	40,0	0,7	3 962,0	67,4	100,0	1,7
9	Leśniewo	2 406,0	40,9	70,0	1,2	2 336,0	39,7	0,0	0,0
10	Linarczyk	1 120,0	19,0	80,0	1,4	844,0	14,3	196,0	3,3
11	Lisie Kąty	1 729,0	29,4	0,0	0,0	1 000,0	17,0	729,0	12,4
12	Małe Lniska	355,0	6,0	35,0	0,6	272,0	4,6	48,0	0,8
13	Mały Rudnik	8 336,0	141,7	800,0	13,6	6 700,0	113,9	836,0	14,2
14	Marusza	729,0	12,4	0,0	0,0	729,0	12,4	0,0	0,0
15	Mokre	10 701,0	181,9	32,0	0,5	10 067,0	171,1	602,0	10,2
16	Nowa Wieś	9 918,5	168,6	420,0	7,1	2 743,0	46,6	6 755,5	114,8
17	Parski	3 361,0	57,1	0,0	0,0	1 502,0	25,5	1 859,0	31,6
18	Piaski	3 085,0	52,4	0,0	0,0	3 085,0	52,4	0,0	0,0
19	Pieńki Królewskie	2 675,0	45,5	0,0	0,0	2 069,0	35,2	606,0	10,3
20	Rozgarty	10 751,0	182,8	80,0	1,4	10 422,0	177,2	249,0	4,2
21	Ruda	4 074,0	69,3	0,0	0,0	2 407,0	40,9	1 667,0	28,3
22	Sadowo	1 108,0	18,8	160,0	2,7	848,0	14,4	100,0	1,7
23	Skarszewy	3 743,0	63,6	0,0	0,0	3 743,0	63,6	0,0	0,0
24	Sosnówka	3 588,0	61,0	25,0	0,4	1 583,0	26,9	1 980,0	33,7
25	Stary Folwark	4 528,0	77,0	0,0	0,0	4 528,0	77,0	0,0	0,0
26	Sztynwag	2 598,0	44,2	0,0	0,0	2 342,0	39,8	256,0	4,4
27	Szynych	7 562,0	128,6	180,0	3,1	1 785,0	30,3	5 597,0	95,1
28	Świerkocin	4 024,0	68,4	200,0	3,4	2 220,0	37,7	1 604,0	27,3
29	Turznice	11 095,0	188,6	0,0	0,0	9 947,0	169,1	1 148,0	19,5
30	Wąldowo Szlacheckie	9 382,0	159,5	46,0	0,8	8 329,0	141,6	1 007,0	17,1
31	Wielki Węlcz	9 395,0	159,7	0,0	0,0	9 395,0	159,7	0,0	0,0
32	Węgrowo	10 978,0	186,6	30,0	0,5	10 928,0	185,8	20,0	0,3
33	Wielkie Lniska	5 894,0	100,2	12,0	0,2	5 882,0	100,0	0,0	0,0
34	Zakurzewo	6 131,0	104,2	0,0	0,0	5 981,0	101,7	150,0	2,6
razem		180 244,5	3 064,2	3 190,0	54,2	147 928,0	2 514,8	29 126,5	495,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie inwentaryzacji terenowej i danych przekazanych przez mieszkańców

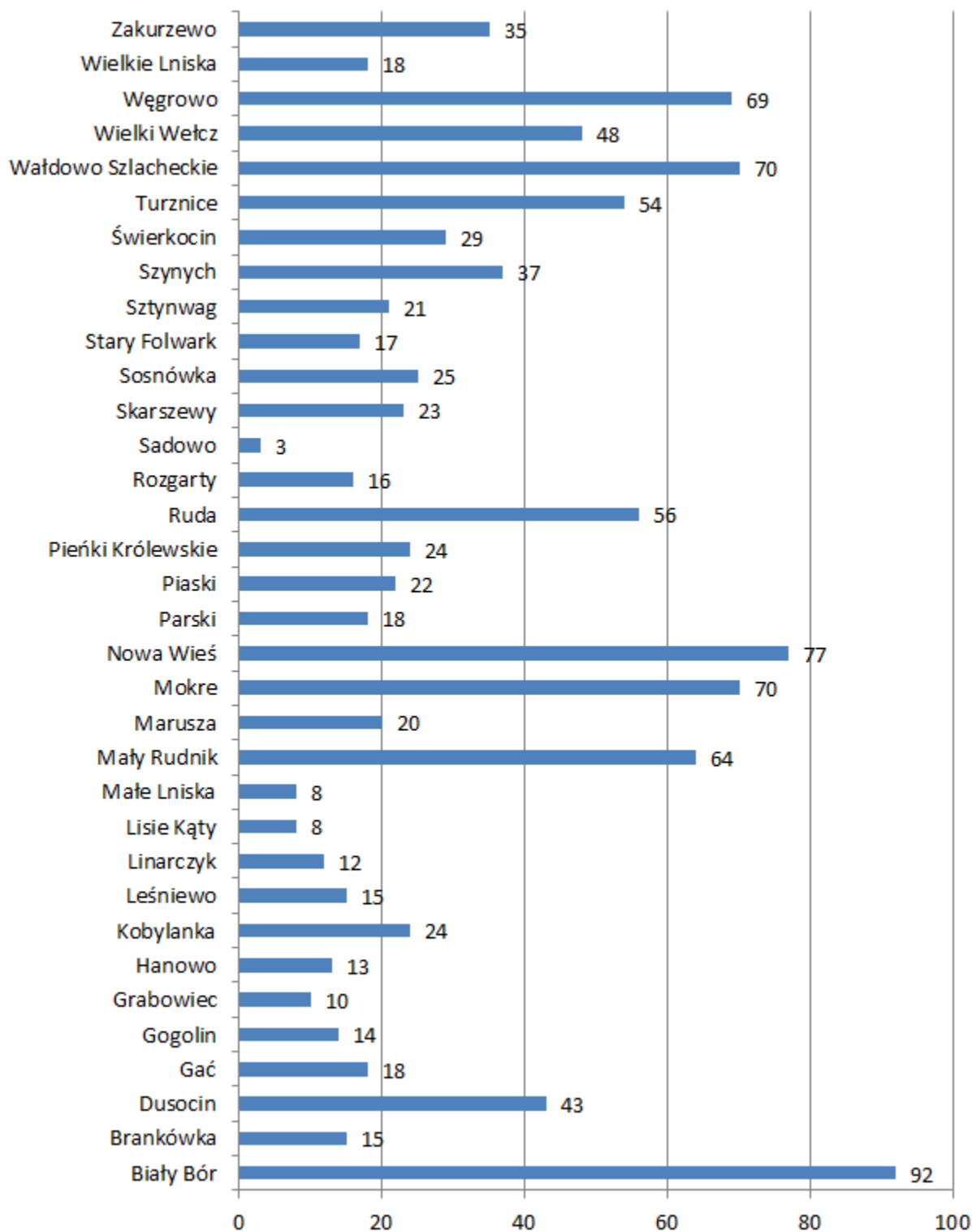
*-przy założeniu, że 1 m² wyrobów zawierających azbest ma masę 17 kg

Ryc. 10. Masa wyrobów zawierających azbest (w Mg) ogółem w poszczególnych miejscowościach Gminy Grudziądz

Źródło: Opracowanie własne

*-przy założeniu, że 1 m² wyrobów zawierających azbest ma masę 11 kg

Ryc. 11. Liczba posesji na których inwentaryzacja wykazała występowanie wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Grudziądz

**-przy założeniu, że 1 m² wyrobów zawierających azbest ma masę 11 kg*

6. SZACUNKOWE KOSZTY DEMONTAŻU, TRANSPORTU I UNIESZKODLIWIANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY GRUDZIĄDZ

Na terenie województwa kujawsko – pomorskiego odpady zawierające azbest są przyjmowane przez dwa składowiska (Małociechowo i Bycz – Teodorowo), a ceny ustalane są indywidualnie.

W zależności od opłacalności takiego rozwiązania należy wziąć pod uwagę możliwość unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest na składowiskach do tego przystosowanych poza terenem województwa kujawsko – pomorskiego.

Lokalizację składowisk przyjmujących odpady zawierające azbest na tle położenia województwa kujawsko - pomorskiego przedstawiono na kolejnej rycinie.

W załączniku do niniejszego opracowania zamieszczono również wykaz wszystkich składowisk odpadów wraz ze wskazaniem ich zarządców.

Ryc. 12. Lokalizacja składowisk odpadów zawierających azbest

Źródło: opracowanie własne na podstawie bazaazbestowa.gov.pl stan na 10.01.2018 r.

Na podstawie kosztów oferowanych przez firmy zajmujące się demontażem, transportem i unieszkodliwieniem odpadów zawierających azbest, danych z gmin, opracowań tematycznych oraz

doświadczenia autorów niniejszego opracowania oszacowano również pozostałe koszty związane z eliminacją azbestu z obszaru Gminy Grudziądz.

Biorąc pod uwagę lokalne uwarunkowania oraz kwoty przeznaczane corocznie przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oraz inne jednostki na działania w zakresie usuwania wyrobów zawierających azbest stwierdzono, że:

- **koszt transportu i unieszkodliwienia** przygotowanych do odbioru 1 Mg wyrobów zawierających azbest nie powinien przekroczyć **500 zł/Mg**,
- **koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia** 1 Mg odpadów zawierających azbest oszacowano na poziomie **800 zł/Mg**.

Należy zaznaczyć, że podane ceny są szacunkowe, a faktyczny koszt prowadzonych działań będzie w danym roku zależny od cen przedstawianych przez przedsiębiorców oferujących daną usługę, kosztów przyjęcia odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów, masy odpadów przewidzianych do odbioru oraz organizacji prac.

Również wielkość dotacji oferowanych przez poszczególne organy, m.in. przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu ustalana będzie corocznie.

Koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty z środków własnych właścicieli nieruchomości, środków Gminy Grudziądz, dotacji i pozostałych funduszy ochrony środowiska.

Z informacji uzyskanych podczas przeprowadzonej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest wynika, że dominują wyroby obecnie użytkowane, stanowiące pokrycia budynków mieszkalnych, gospodarczych i innych.

Masa wyrobów składowanych jest niewielka. Zaznaczyć należy, że większość tych wyrobów nie jest odpowiednio przygotowana do odbioru przez wyspecjalizowaną firmę. Często wyroby są tylko prowizorycznie zabezpieczone, a w chwili odbioru konieczne będzie ich profesjonalne przygotowanie. Dlatego z praktycznego punktu widzenia można przyjąć założenie, że podejmując się oszacowania kosztów prac związanych ze stopniowym usuwaniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz należy brać pod uwagę całkowity koszt demontażu, transportu i unieszkodliwienia 1 Mg odpadów azbestowych, tj. 800 zł.

Tabela 3. Szacunkowe koszty związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz w rozbiciu na przedziały czasowe

przedział czasowy	wyroby przewidziane do unieszkodliwienia		koszt likwidacji
	procent ogółu (%)	masa (Mg)	(zł)*
2018 - 2020	10 %	198,3	158 616
2021 - 2024	30 %	594,8	475 848
2025 - 2032	60 %	1 189,6	951 696
RAZEM: 2018 - 2032	100 %	1 982,7	1 586 160

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji, przyjęto założenie, że unieszkodliwienie 1 Mg wyrobów zawierających azbest to 800 zł

Wyliczanie ewentualnej utylizacji rur zawierających azbest zostało pominięte gdyż najbardziej ekonomicznym rozwiązaniem jest pozostawienie rur w ziemi i budowa nowej sieci. Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31) takie rozwiązanie jest dopuszczalne:

- § 7. 1. Rury azbestowo - cementowe i elementy wyłączonych z użytkowania instalacji sieci: ciepłowniczych, wodociągowych, kanalizacyjnych i elektroenergetycznych podziemnych zawierających rury azbestowo – cementowe, zainstalowane przed wejściem w życie ustawy z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest, zwane dalej „rurami azbestowo – cementowymi”, pozostawia się w ziemi bez ograniczeń czasowych z zastrzeżeniem ust. 2,
2. Rury azbestowo – cementowe mogą być pozostawione w ziemi w przypadku, gdy ich usytuowanie nie naraża na kontakt z azbestem przy czynnościach obsługowych użytkowanych instalacji infrastrukturalnych, w szczególności gdy rury azbestowo – cementowe są położone poniżej użytkowanych instalacji,
 3. Pozostawienie w ziemi, w przypadku spełnienia warunków określonych w ust. 1, rur azbestowo - cementowych wymaga oczyszczenia z wyrobów zawierających azbest miejsc usytuowania studzienek rewizyjnych i innych elementów infrastruktury, gdzie jest możliwy kontakt człowieka z wyrobami zawierającymi azbest.

7. GŁÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST Z TERENU GMINY GRUDZIĄDZ

Aktualizacja programu jest opracowaniem omawiającym aktualną sytuację na terenie Gminy Grudziądz, w zakresie występowania wyrobów zawierających azbest. Aktualizacja programu jest dokumentem praktycznym, który powinien służyć podczas planowania prac związanych z demontażem, transportem i unieszkodliwianiem wyrobów zawierających azbest oraz w procesie pozyskiwania środków finansowych na ten cel. Celem Aktualizacji programu jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata oraz poprawa stanu środowiska przyrodniczego i bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Grudziądz. Cele zapisane w Aktualizacji programu dają podstawę do występowania z wnioskami o dofinansowanie działań proekologicznych zarówno przez mieszkańców Gminy, jak i przez jednostkę samorządu.

Założenia opracowanego dokumentu opierają się na pięciu głównych zadaniach, które ukazują możliwość rozłożenia w czasie procesu usuwania wyrobów zawierających azbest, przy jednoczesnym wyeliminowaniu, bądź bardzo znacznym ograniczeniu zagrożeń zdrowia człowieka.

Tabela 4. Główne założenia aktualizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz

Lp.	GŁÓWNE ZAŁOŻENIA AKTUALIZACJI PROGRAMU	SZCZEGÓŁY
1	<p>Prowadzenie działań, mających na celu zharmonizowanie aktów prawa:</p> <ul style="list-style-type: none"> – miejscowego, – gminnego (uchwały, regulaminy) z przepisami: – wojewódzkimi (WFOŚiGW), – krajowymi (POKzA, ustawy, rozporządzenia), – z aktami prawa Unii Europejskiej. 	<ul style="list-style-type: none"> – uchwalenie Aktualizacji programu usuwania azbestu, – ustalenie zasad demontażu, transportu i unieszkodliwiania azbestu na terenie Gminy, – ustalenie zasad przyznawania dotacji celowych do kosztów utylizacji odpadów niebezpiecznych zawierających azbest, – wyznaczenie w Urzędzie Gminy koordynatora Aktualizacji programu.
2	<p>Prowadzenie działań edukacyjno - informacyjnych, w celu podnoszenia świadomości i wiedzy na temat wyrobów zawierających azbest</p>	<ul style="list-style-type: none"> – uczestniczenie koordynatora Aktualizacji programu i innych pracowników administracji publicznej w szkoleniach dot. realizacji likwidacji azbestu, – organizowanie lokalnych szkoleń informacyjnych i edukacyjnych dla zainteresowanych mieszkańców Gminy w ramach realizacji Aktualizacji programu, – przekazywanie informacji na temat realizacji Aktualizacji programu i regulaminów mieszkańcom Gminy (strona www, ulotki, artykuły prasowe, spotkania, szkolenia, informacje pisemne do konkretnych właścicieli nieruchomości posiadających azbest według ankiet inwentaryzacyjnych).
3	<p>Prowadzenie zadań mających na celu usuwanie azbestu z zabudowań mieszkalnych i gospodarczych z terenu Gminy oraz ich transport i unieszkodliwienie na wyznaczonym składowisku odpadów niebezpiecznych</p>	<ul style="list-style-type: none"> – realizacja likwidacji azbestu z terenu Gminy zgodnie z założeniami Aktualizacji programu, przy założeniu punktów poprzednich, – organizacja składania wniosków do Urzędu Gminy przez właścicieli azbestu, – organizacja przetargów.
4	<p>Prowadzenie monitoringu realizacji Aktualizacji programu w postaci sukcesywnego uzupełniania systemu wojewódzkiej bazy azbestowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na bieżąco należy uzupełniać dane inwentaryzacyjne azbestu na terenie Gminy, (przyjmowanie zgłoszeń i informacji o azbecie na terenie Gminy), – roczne sprawozdania z realizacji Aktualizacji programu (ilość azbestu zebrana i unieszkodliwiona z terenu Gminy), – aktualizacja dokumentacji w miarę potrzeb.
5	<p>Ocena narażenia i ochrony zdrowia mieszkańców. W razie potrzeby proponuje się współpracę z Ośrodkiem Referencyjnym Badań i Oceny Ryzyka Zdrowotnego Związanych z Azbestem</p>	<ul style="list-style-type: none"> – kontrola poprawności działania podmiotów zajmujących się usuwaniem azbestu z terenu Gminy - zwłaszcza demontażem i transportem azbestu z terenu Gminy (ocena narażenia i ochrony zdrowia mieszkańców).

Źródło: opracowanie własne na podstawie Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009 – 2032

7.1. Obowiązki Gminy

W Urzędzie Gminy Grudziądz po uchwaleniu Aktualizacji programu usuwania azbestu należy wyznaczyć koordynatora wdrażania Programu, co umożliwi uruchomienie procedur niezbędnych do przyspieszenia procesu usuwania azbestu z analizowanej jednostki.

Podjęmowane działania, mające na celu usuwanie azbestu z obszaru analizowanej jednostki oraz ich transport i unieszkodliwienie na wyznaczonym składowisku odpadów niebezpiecznych powinny dążyć do:

- określenia rzeczywistej ilości użytkowanych wyrobów zawierających azbest,
- przyspieszenia prac związanych z usuwaniem wyrobów zawierających azbest,
- zwiększenia aktywności jednostki samorządu terytorialnego w zakresie wsparcia swoich mieszkańców w procesie usuwania wyrobów zawierających azbest oraz poszukiwania środków finansowych na te działania.

Konieczne jest prowadzenie monitoringu skutków realizacji postanowień niniejszego dokumentu w odniesieniu do jego wpływu na środowisko, ład przestrzenny czy zdrowie człowieka. Proponuje się, aby wymagany monitoring skutków realizacji omawianej Aktualizacji programu był przeprowadzany w powiązaniu z coroczną aktualizacją stanu i jakości wyrobów zawierających azbest. W zależności od określonego stopnia pilności wymiany wyrobów zawierających azbest zinwentaryzowanych na obszarze analizowanej jednostki, należy ponownie przeprowadzić ocenę wyrobów zawierających azbest.

W przypadku kiedy azbest został oceniony jako I stopień pilności wymiany wymaga się jego bezzwłocznego usunięcia. W tym przypadku priorytetowym zadaniem Gminy Grudziądz powinno być dotarcie do właścicieli posesji, na których znajduje się azbest I stopnia pilności wymiany i poinformowanie ich o konieczności wymiany, zasadach bezpiecznego demontażu, transportu i unieszkodliwienia oraz możliwościach dofinansowania tego przedsięwzięcia.

Po roku od przeprowadzonej inwentaryzacji konieczne jest przeprowadzenie ponownej inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest, w przypadku wyrobów zaklasyfikowanych do II stopnia pilności wymiany.

W ciągu kolejnych 5 lat należy ponownie ocenić stan wyrobów zawierających azbest zaklasyfikowanych jako III stopień pilności wymiany.

Wójt wprowadza dane dotyczące wyrobów zawierających azbest do Bazy Azbestowej znajdującej się pod adresem www.bazaazbestowa.gov.pl, która służy do zapisywania, przechowywania i odczytywania danych w postaci cyfrowej. Bieżące wpisywanie danych dotyczących gospodarowania wyrobami azbestowymi do Bazy Azbestowej jest realizacją obowiązku przekazywania do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy, informacji do Urzędu Marszałkowskiego o ilości usuniętego azbestu. Powyższe wynika z Obwieszczenia Ministra Środowiska z dnia 7 września 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2015 r., poz. 1450).

Gmina Grudziądz powinna także prowadzić działania edukacyjne oraz kontrolne mające na uwadze ocenę narażenia i ochrony zdrowia mieszkańców. Do kwestii ograniczających negatywne oddziaływanie związanych z usuwaniem i transportem wyrobów zawierających azbest należą:

- edukacja ekologiczna mieszkańców o szkodliwości samowolnego, samodzielnie usuwania azbestu oraz „dzikiego” składowania,
- zabezpieczenie techniczne sprzętu i miejsca w czasie realizacji przedsięwzięcia,
- odpowiednie zabezpieczenie osób pracujących przy demontażu pokryć azbestowych,

- odpowiednie zabezpieczenie azbestu podczas przewozu na miejsce składowania.

Zakłada się powierzenie zadań z zakresu usuwania i zagospodarowania odpadów wyspecjalizowanym firmom, gwarantującym odpowiedni poziom bezpieczeństwa ekologicznego – wyeliminuje to przedostawanie się pyłów azbestowych do powietrza przy demontażu. Demontaż i transport azbestu powinny odbywać się z zastosowaniem specjalistycznych zabezpieczeń, bez możliwości ich przemieszczania się. Zapewnienie prawidłowego postępowania wyeliminuje możliwość ich dostawania się do poszczególnych komponentów środowiska. Unieszkodliwienie azbestu odbywa się poprzez składowanie na składowiskach odpadów do tego celu przystosowanych. Zostały one wymienione w załączniku do niniejszego opracowania.

Zadaniem Wójta Gminy Grudziądz będzie pozyskiwanie środków zewnętrznych (np. WFOŚiGW w Toruniu) na realizację prac związanych z unieszkodliwieniem azbestu oraz koordynacja tego procesu poprzez organizację przetargu, w którym zostanie wyłoniony podmiot wykwalifikowany w zakresie demontażu, transportu i unieszkodliwienia wyrobów zawierających azbest.

Kolejnym ważnym zadaniem jest edukacja ekologiczna. Należy do tego celu wykorzystać możliwe media, np. w postaci informacji na stronie internetowej Urzędu Gminy, informacji w prasie lokalnej, ulotek informacyjnych do pobrania w Urzędzie Gminy bądź wysyłki ulotek informacyjnych.

7.2. Obowiązki właścicieli nieruchomości

Do obowiązków właściciela nieruchomości, użytkownika wieczystego lub zarządcy nieruchomości należy inwentaryzacja wszystkich wyrobów zawierających azbest znajdujących się na jego nieruchomości.

Corocznie w terminie do dnia 31 stycznia osoba fizyczna, nieprowadząca działalności gospodarczej, powinna przedłożyć wynik inwentaryzacji Wójtowi, a przedsiębiorcy i osoby fizyczne, prowadzące działalność gospodarczą - Marszałkowi Województwa.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa osobą odpowiedzialną za ocenę stanu technicznego wyrobów zawierających azbest jest właściciel lub zarządca budowli, instalacji, urządzenia technicznego oraz terenu, gdzie takie wyroby się znajdują.

Na właścicielu lub zarządcy budynku lub instalacji spoczywa też obowiązek odpowiedniego oznakowania pomieszczeń, w których znajdują się wyroby azbestowe, opracowania i wywieszenia w odpowiednim miejscu informacji ostrzegawczej o zagrożeniu azbestowym oraz zaznaczenie na planie sytuacyjnym terenu miejsc z wyrobami azbestowymi.

Bezpieczne użytkowanie wyrobów zawierających azbest, w sposób niezagrażający zdrowiu bądź życiu ludzi jest dopuszczone do 31 grudnia 2032 roku. Po tym terminie nie jest możliwe użytkowanie wyrobów zawierających azbest.

Demontaż i transport wyrobów zawierających azbest właściciel nieruchomości zleca odpowiedniemu podmiotowi. Przed rozpoczęciem prac związanych z wymianą pokrycia dachowego właściciel nieruchomości powinien złożyć zgłoszenie zamiaru rozpoczęcia robót nie wymagających pozwolenia na budowę. Zgłoszenia dokonuje się w Starostwie Powiatowym w Grudziądzu do Wydziału Architektury i Budownictwa (Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.). Roboty można rozpocząć jeżeli organ administracji architektoniczno-budowlanej w ciągu 30 dni od daty złożenia zgłoszenia nie skorzysta z prawa do wniesienia sprzeciwu nie później niż po upływie 2 lat od określonego zgłoszenia terminu ich rozpoczęcia.

7.3. Obowiązki wykonawcy robót

Należy podkreślić, że zgodnie z obowiązującymi przepisami niedopuszczalne jest prowadzenie jakichkolwiek prac remontowo - budowlanych przez samych właścicieli nieruchomości nie posiadających odpowiedniego przeszkolenia. Na prowadzenie transportu odpadów azbestowych mają pozwolenie odpowiednie podmioty i tylko one mogą wykonywać prace w tym zakresie.

Zasady postępowania jakie powinien uwzględnić wykonawca przy planowaniu prac związanych z zabezpieczeniem i usuwaniem wyrobów zawierających azbest określają odpowiednie rozporządzenia, które mówią, że m. in. należy:

- zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) oraz Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2010 r., Nr 162, poz. 1089):
 - w terminie co najmniej 7 dni roboczych przed rozpoczęciem robót dokonać zgłoszenia ich przez wykonawcę Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego w Grudziądzu, Okręgowemu Inspektorowi Pracy w Bydgoszczy, oraz Państwowej Powiatowej Inspekcji Sanitarnej w Grudziądzu,
 - wykonawca robót jest zobowiązany wydać zleceniodawcy pisemne zaświadczenie o prawidłowości prac oraz o oczyszczeniu terenu z pyłu azbestowego, a zleceniodawca (właściciel obiektu) zobowiązany jest przechowywać to oświadczenie przez okres co najmniej 5 lat.
- przedłożyć Wójtowi informację o usuniętych wyrobach zawierających azbest, zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31).

Należy pamiętać, że prowadzone prace powinny uniemożliwiać emisję azbestu do środowiska oraz minimalizować pylenie. Zdemontowane odpady muszą być codziennie zabezpieczane i magazynowane w niedostępnym dla osób postronnych miejscu. Dodatkowo prowadzący demontaż musi w strefie prac w widocznym miejscu umieścić tablice informacyjne „Uwaga! Zagrożenie azbestem”.

8. HARMONOGRAM ZADAŃ W ZAKRESIE USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ORAZ OCHRONY PRZED JEGO SZKODLIWOŚCIĄ

Harmonogram działań realizowanych przez Gminę Grudziądz w zakresie usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest oraz ochrony przed jego szkodliwością przedstawia kolejna tabela.

Tabela 5. Harmonogram działań w zakresie inwentaryzacji i usuwania azbestu z terenu Gminy Grudziądz

termin realizacji rok	opis zadania
2018	Opracowanie Aktualizacji programu opartego o pełną inwentaryzację ilości wyrobów zawierających azbest
	Przyjęcie Aktualizacji programu uchwałą Rady Gminy
	Dotarcie do właścicieli nieruchomości, na których inwentaryzacja wykazała występowanie wyrobów azbestowych ocenionych na I stopień pilności - poinformowanie właścicieli o konieczności unieszkodliwienia wyrobów
	Prowadzenie edukacji ekologicznej – informowanie mieszkańców o prawidłowych zasadach gospodarki odpadami azbestowymi, zapoznanie mieszkańców z dokumentem
2018 – 2020 3 lata	Coroczny monitoring realizacji Aktualizacji programu połączony z aktualizacją masy i stanu wyrobów zawierających azbest
	Bieżąca aktualizacja i modyfikowanie systemu dofinansowania i regulaminu finansowego względem obowiązujących zasad przyznawania dofinansowań przez poszczególne instytucje
	Aktualizacja założeń dokumentu w miarę potrzeb
	Prowadzenie edukacji ekologicznej
	Usunięcie 10 % ilości wyrobów zawierających azbest
	Bezzwłoczne usunięcie azbestu I stopnia pilności
	Ponowna ocena azbestu II stopnia pilności wymagana w czasie 1 roku od przeprowadzenia inwentaryzacji
2021 - 2024 4 lata	Coroczny monitoring realizacji Aktualizacji programu połączony z aktualizacją masy i stanu wyrobów zawierających azbest
	Coroczny aktualizacja i modyfikowanie systemu dofinansowania i regulaminu finansowego względem obowiązujących zasad przyznawania dofinansowań przez poszczególne instytucje
	Aktualizacja założeń dokumentu w miarę potrzeb
	Prowadzenie edukacji ekologicznej
	Usunięcie 30 % ilości odpadów azbestowych
	Przeprowadzenie ponownej oceny stanu azbestu III stopnia pilności w terminie 5 lat
2025 - 2032 8 lat	Coroczny monitoring realizacji Aktualizacji programu połączony z aktualizacją masy i stanu wyrobów zawierających azbest
	Coroczny aktualizacja i modyfikowanie systemu dofinansowania i regulaminu finansowego względem obowiązujących zasad przyznawania dofinansowań przez poszczególne instytucje
	Aktualizacja założeń dokumentu w miarę potrzeb
	Prowadzenie edukacji ekologicznej
	Usunięcie 60 % ilości odpadów azbestowych

Źródło: opracowanie własne

9. FINANSOWANIE PRAC ZWIĄZANYCH Z USUWANIEM I UNIESZKODLIWIANIEM ODPADÓW AZBESTOWYCH

Usuwanie wyrobów zawierających azbest, szczególnie elementów budowlanych jest kosztowne i wymaga odpowiednich nakładów finansowych.

Do 2032 roku należy z terenu Gminy Grudziądz usunąć wszystkie wyroby zawierające azbest. Nie będzie to możliwe bez finansowego wsparcia właścicieli nieruchomości, ich zarządców lub użytkowników.

Pomoc finansową należy zapewnić zwłaszcza w części dotyczącej transportu i unieszkodliwiania azbestu oraz w miarę posiadanych środków, demontażu pokryć dachowych. Konieczne jest zatem pozyskiwanie jak największego wsparcia finansowego dla wszystkich inicjatyw związanych z usuwaniem z terenu Gminy Grudziądz wyrobów zawierających azbest.

Źródłami finansowania usuwania azbestu są środki budżetu państwa pozostające w dyspozycji Ministra Rozwoju, środki Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska w Toruniu, środki własne właścicieli nieruchomości, środki własne inwestorów prywatnych, środki funduszy ochrony środowiska, środki własne jednostek samorządowych oraz kredyty.

Zgodnie z zapiskami „POKzA”:

„... Gmina powinna zapewnić wywóz odpadów zawierających azbest na składowisko odpadów. Koszt transportu i unieszkodliwiania odpadów zawierających azbest powinien zostać pokryty: ze środków własnych gminy, środków właścicieli nieruchomości, przy udziale dotacji i pożyczek funduszy ochrony środowiska lub innych źródeł dostępnych dla gminy ...”.

„... Wsparcie finansowe usuwania wyrobów zawierających azbest z dużych obiektów budowlanych powinno być koordynowane przez poszczególne jednostki samorządu terytorialnego ...”.

Gmina Grudziądz powinna wspierać organizacyjnie i finansowo działania mieszkańców, którzy zdecydują się usunąć pokrycia dachowe, zawierające w swym składzie azbest. Dofinansowanie działań demontażu, transportu i unieszkodliwiania wyrobów zawierających azbest z terenu poszczególnych nieruchomości jest zależne od możliwości finansowych jednostki i środków finansowych zarezerwowanych w budżecie. Pomoc ta powinna mieć formę dopłaty do demontażu, transportu i unieszkodliwienia azbestu. Warunkiem otrzymania kredytu lub dotacji byłoby przestrzeganie zasad ustalonych w regulaminie dofinansowania transportu i unieszkodliwiania azbestu.

9.1. Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu oferują możliwość dofinansowania szerokiej gamy projektów w ramach różnych programów priorytetowych ogłaszanych często jako konkursy. Działanie jednostek opiera się na Wspólnej Strategii działania Narodowego Funduszu i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej na lata 2017 - 2020. Celem generalnym systemu Funduszy jest poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku przy pełnym oraz zgodnym z zasadami zrównoważonego rozwoju wykorzystaniu środków pochodzących z Unii Europejskiej na ochronę środowiska i gospodarkę wodną.

Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu udziela dotacji w zakresie demontażu, zbierania, transportu i unieszkodliwiania (przekazania na składowisko).

Celem programu jest unieszkodliwianie oraz zabezpieczenie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie województwa kujawsko – pomorskiego poprzez realizację zadań wynikających z gminnych programów usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest.

Beneficjentem programu są gminy, które ponoszą pełną odpowiedzialność za merytoryczną, formalnoprawną i finansową realizację zadania. Dlatego Wójt zobowiązany jest do przyjęcia wniosku o usunięcie odpadów zawierających azbest od każdego właściciela lub posiadacza obiektu budowlanego zawierającego azbest, zlokalizowanego na terenie Gminy Grudziądz.

Szczegółowe informacje dotyczące dofinansowania, jak i dokładne terminy składania wniosków w latach kolejnych można będzie znaleźć na stronie funduszu www.wfosgw.torun.pl.

9.2. Kredyty oferowane przez banki

Jednostki samorządowe mogą korzystać także z dotacji i preferencyjnych kredytów, oferowanych oraz finansowanych ze środków oddziałów bankowych, udzielających kredytów proekologicznych. Przedmiotem kredytowania mogą być inwestycje dotyczące usuwania wyrobów zawierających azbest, m.in. wymiana powierzchni dachowych azbestowych lub elewacyjnych płyt azbestowych (z kredytu mogą być finansowane koszty demontażu, unieszkodliwienia, zakupu i montażu nowego pokrycia dachu lub elewacji).

Wśród wielu możliwych źródeł finansowania inwestycji, jednostki samorządowe oraz prywatni inwestorzy każdorazowo i indywidualnie powinni dopasowywać system możliwości finansowania do danej inwestycji i przedsięwzięcia.

BIBLIOGRAFIA

Przy opracowaniu niniejszego dokumentu wykorzystano m.in. dokumenty, akty prawne oraz informacje publikowane przez instytucje:

- 1) Program Oczyszczania Kraju z azbestu na lata 2009-2032
- 2) Ustawa z dnia 19 czerwca 1997 r. o zakazie stosowania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2017 r., poz. 2119)
- 3) Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2018 r., poz. 21 z późn. zm.)
- 4) Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2017 r., poz. 519 z późn. zm.).
- 5) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2017 r., poz. 1332 z późn. zm.)
- 6) Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1923)
- 7) Rozporządzenie Ministra Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 2 kwietnia 2004 r. w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.)
- 8) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 13 grudnia 2010 r. w sprawie wymagań w zakresie wykorzystywania wyrobów zawierających azbest oraz wykorzystywania i oczyszczania instalacji lub urządzeń, w których były lub są wykorzystywane wyroby zawierające azbest (Dz. U. z 2011 r., Nr 8, poz. 31)
- 9) Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest. (Dz. U. z 2005 r., Nr 162, poz. 1089),
- 10) Obwieszczenie Ministra Środowiska z dnia 7 września 2015 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu przedkładania marszałkowi województwa informacji o występowaniu substancji stwarzających szczególne zagrożenie dla środowiska (Dz. U. z 2015 r., poz. 1450)
- 11) Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 14 października 2005 r. w sprawie zasad bezpieczeństwa i higieny pracy przy zabezpieczaniu i usuwaniu wyrobów zawierających azbest oraz programu szkolenia w zakresie bezpiecznego użytkowania takich wyrobów (Dz. U. z 2005 r., Nr 216, poz. 1824)
- 12) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 6 czerwca 2014 r. w sprawie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1348)
- 13) Plan gospodarki odpadami województwa kujawsko-pomorskiego na lata 2016-2022 z perspektywą na lata 2023-2028 przyjęty w dniu 29 maja 2017 r. Uchwałą Nr XXXII/545/17 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego
- 14) Strona internetowa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie – www.nfosigw.gov.pl
- 15) Strona internetowa Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Toruniu – www.wfosigw.torun.pl
- 16) Baza Azbestowa - narzędzie do gromadzenia i przetwarzania informacji uzyskanych z inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest – www.bazaazbestowa.gov.pl
- 17) Dane Głównego Urzędu Statystycznego – www.stat.gov.pl
- 18) Strona internetowa Ministerstwa Rozwoju – www.mr.gov.pl
- 19) Dane Urzędu Gminy Grudziądz.

SPIS TABEL

- Tabela 1. Powierzchnia i masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz w rozbiciu na poszczególne miejscowości
- Tabela 2. Powierzchnia i masa wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Grudziądz w rozbiciu na poszczególne miejscowości
- Tabela 3. Szacunkowe koszty związane z demontażem, transportem i unieszkodliwieniem wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz w rozbiciu na przedziały czasowe
- Tabela 4. Główne założenia aktualizacji programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Grudziądz
- Tabela 5. Harmonogram działań w zakresie inwentaryzacji i usuwania azbestu z terenu Gminy Grudziądz

SPIS RYCIN

- Ryc. 1. Schemat ilustrujący współpracę organów administracji rządowej, samorządu terytorialnego, jednostek inspekcyjnych i organizacji pozarządowych
- Ryc. 2. Ulotka (strona 2) informująca o szkodliwości azbestu rozdawana podczas prac inwentaryzacyjnych
- Ryc. 3. Plakat informujący o szkodliwości azbestu jako sposób promocji tematyki prowadzonych prac
- Ryc. 4. Plakat informacyjny dotyczący inwentaryzacji azbestu
- Ryc. 5. Informacja o zakończeniu inwentaryzacji azbestu zamieszczona na stronie internetowej Gminy Grudziądz
- Ryc. 6. Możliwe lokalizacje materiałów zawierających azbest w budynku
- Ryc. 7. Lokalizacja obszarów Natura 2000
- Ryc. 8. Lokalizacja obszarów chronionego krajobrazu
- Ryc. 9. Lokalizacja parków krajobrazowych
- Ryc. 10. Masa wyrobów zawierających azbest (w Mg) ogółem w poszczególnych miejscowościach Gminy Grudziądz
- Ryc. 11. Liczba posesji na których inwentaryzacja wykazała występowanie wyrobów zawierających azbest w poszczególnych miejscowościach Gminy Grudziądz
- Ryc. 12. Lokalizacja składowisk odpadów zawierających azbest

SPIS SKRÓTÓW

Dz. U. – dziennik urzędowy	nr - numer
GUS – Główny Urząd Statystyczny	PKP – Polskie Koleje Państwowe
ha - hektar	POKzA – Program Oczyszczania Kraju z Azbestu
itp. – i tym podobne	poz. - pozycja
kg – kilogram	r. - rok
km - kilometr	WFOŚiGW - Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
mb – metr bieżący	wg - według
Mg – Megagram (tona)	ze zm. – ze zmianami
NFOŚiGW - Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej	

ZAŁĄCZNIKI

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

1. Karta przekazania odpadu – wzór.
2. Wzór oznakowania wyrobów, odpadów i opakowań zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest, a także miejsc ich występowania.
3. Wzór – Informacja o wyrobach zawierających azbest.
4. Wzór – ocena stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest.
5. Wykaz składowisk ogólnodostępnych przyjmujących odpady zawierające azbest.

Załącznik nr 1 do Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

WZÓR

Karta przekazania odpadu

KARTA PRZEKAZANIA ODPADÓW						Nr karty ¹⁾	Rok kalendarzowy
Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przekazuje odpad ^{2), 3)}			Nazwa i adres posiadacza odpadów transportującego odpad ^{2), 4), 5)}			Nazwa i adres posiadacza odpadów, który przejmuje odpad ^{2), 6)}	
Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾						Miejsce prowadzenia działalności ⁷⁾	
Nr rejestrowy ⁸⁾		Nr rejestrowy ^{5), 8)}		Nr rejestrowy ⁸⁾			
NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾	NIP ^{5), 9)}	REGON ^{5), 9)}	NIP ⁹⁾	REGON ⁹⁾		
Posiadacz odpadów, któremu należy przekazać odpad ¹⁰⁾							
Rodzaj procesu przetwarzania, któremu powinien zostać poddany odpad ¹¹⁾							
Wnioskuje o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych ¹²⁾			TAK ☐		NIE ☐		
Kod odpadu ¹³⁾			Rodzaj odpadu ¹³⁾				
Data/miesiąc ^{14), 15)}			Masa przekazanych odpadów [Mg] ¹⁶⁾		Numer rejestracyjny pojazdu, przyczepy lub naczepy ^{5), 17)}	Numer certyfikatu oraz numery pojemników ¹⁸⁾	
Potwierdzam przekazanie odpadu			Potwierdzam przyjęcie odpadów do transportu i wykonanie usługi transportu ^{4), 5)}		Potwierdzam przejęcie odpadu		
data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis			data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis		data, pieczęć ¹⁹⁾ i podpis		

Źródło: Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 grudnia 2014 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz.U. 2014 poz. 1973)

Objaśnienia:

- 1) Numer jest nadawany przez posiadacza odpadów, który przekazuje odpad.
- 2) Podać imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz adres zamieszkania lub siedziby.
- 3) W przypadku odpadów komunalnych do wypełnienia karty przekazania odpadów jest obowiązany podmiot, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2013 r. poz. 1399, ze zm.). Kartę przekazania odpadów należy wypełnić osobno dla każdej gminy, z której odpady są odbierane.
- 4) Dotyczy posiadacza odpadów transportującego odpady.
- 5) W przypadku gdy odpad jest transportowany kolejno przez dwóch lub więcej prowadzących działalność w zakresie transportu odpadów, w oznaczonych rubrykach należy podać wymagane dane i podpisy wszystkich transportujących odpad z zachowaniem kolejności transportowania odpadu.
- 6) W przypadku władających powierzchnią ziemi, na której komunalne osady ściekowe są stosowane zgodnie z art. 71 i art. 96 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2013 r. poz. 21, ze zm.), należy podać imię i nazwisko oraz adres zamieszkania.
- 7) Podać adres miejsca prowadzenia działalności. W przypadku prowadzenia działalności w zakresie obiektów liniowych, o których mowa w art. 3 pkt 3a ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane (Dz. U. z 2013 r. poz. 1409, ze zm.), oraz w przypadku wykonywania usług, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 32 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy wpisać nazwę województwa i gminy, na terenie których są wytwarzane odpady w związku z prowadzoną działalnością w zakresie ww. obiektów liniowych lub świadczeniem ww. usług. W przypadku podmiotu, który uzyskał wpis do rejestru określonego w art. 9b ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, należy podać nazwę województwa i gminy.
- 8) O ile dotyczy. Podać numer rejestrowy, o którym mowa w art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 9) O ile posiada.
- 10) Podać imię i nazwisko lub nazwę oraz adres, pod który należy dostarczyć odpad.
- 11) Dotyczy stacji demontażu w przypadku przekazywania odpadów powstałych w wyniku demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji innemu posiadaczowi odpadów oraz zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać symbol R lub D. Symbole R określają procesy odzysku zgodnie z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach. Symbole D określają procesy unieszkodliwiania odpadów zgodnie z załącznikiem nr 2 do ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 12) Dotyczy wyłącznie wytwórcy zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazującego te odpady do unieszkodliwienia w spalarni odpadów. W przypadku gdy wytwórca zakaźnych odpadów medycznych lub zakaźnych odpadów weterynaryjnych przekazuje odpady zbierającemu, który uzyskał zezwolenie, o którym mowa w art. 23 ust. 4 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach, należy sporządzić osobny wniosek o wydanie dokumentu potwierdzającego unieszkodliwienie i przekazać go do spalarni odpadów. Zgodnie z katalogiem odpadów określonym w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach.
- 13) W przypadku odpadów niebezpiecznych podać każdą datę przekazania odpadu.
- 14) Karta może być stosowana jako jednorazowa karta przekazania odpadów lub jako zbiorcza karta przekazania odpadów obejmująca odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego, za pośrednictwem tego samego transportującego odpady, temu samemu posiadaczowi odpadów.
- 15) Podać masę odpadów z dokładnością do trzeciego miejsca po przecinku dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne. W przypadku gdy masa odpadów jest mniejsza niż 1 kg, należy podać masę w zaokrągleniu do 1 kg.
- 16) Dotyczy odpadów niebezpiecznych.
- 17) W przypadku posiadacza odpadów przekazującego odpady rtęci metalicznej do czasowego składowania na składowisku odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej oraz w przypadku zarządzającego składowiskiem odpadów niebezpiecznych przeznaczonym do czasowego składowania odpadów rtęci metalicznej przekazującego te odpady do dalszego unieszkodliwienia, należy podać numer certyfikatu oraz numery pojemników.
- 18) Nie dotyczy dokumentu opartego na bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Załącznik nr 2 do Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

WZÓR

OZNAKOWANIA WYROBÓW, ODPADÓW I OPAKOWAŃ ZAWIERAJĄCYCH AZBEST LUB WYROBY ZAWIERAJĄCE AZBEST, A TAKŻE MIEJSC ICH WYSTĘPOWANIA

Wzór oznakowania dla miejsc zawierających azbest lub wyroby zawierające azbest.
Oznakowanie wzorowane na postanowieniu Unii Europejskiej (załącznik II do Dyrektywy 83/478 EWG).

Wszystkie wyroby zawierające azbest lub ich opakowania powinny być oznakowane w następujący sposób:

- a) oznakowanie zgodne z podanym wzorem powinno posiadać wymiary: co najmniej 5 cm wysokości (H) i 2,5 cm szerokości,
- b) oznakowanie powinno składać się z dwóch części:
 - górnej (h1 = 40 % H) zawierającej literę „a” w białym kolorze na czarnym tle,
 - dolnej (h2 = 60 % H) zawierającej wyraźny i czytelny napis w białym lub czarnym kolorze na czerwonym tle,
- c) jeśli wyrób zawiera krokidolit, zwrot „zawiera azbest” powinien być zastąpiony zwrotem „zawiera krokidolit/azbest niebieski”.

Załącznik nr 3 do Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

WZÓR

INFORMACJA O WYROBACH ZAWIERAJĄCYCH AZBEST¹⁾

1. Nazwa miejsca/urządzenia/installacji, adres²⁾
2. Wykorzystujący wyroby zawierające azbest – imię i nazwisko lub nazwa i adres
3. Rodzaj zabudowy³⁾
4. Numer działki ewidencyjnej⁴⁾
5. Numer obrębu ewidencyjnego⁴⁾
6. Nazwa, rodzaj wyrobu⁵⁾
7. Ilość posiadanych wyrobów ⁶⁾
8. Stopień pilności⁷⁾
9. Zaznaczenie miejsca występowania wyrobów⁸⁾
 - nazwa i numer dokumentu
 - data ostatniej aktualizacji
7. Przewidywany termin usunięcia wyrobu
8. Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest przekazanych do unieszkodliwienia⁹⁾

Data

(podpis)

Objaśnienia:

- 1) Za wyrób zawierający azbest uważa się każdy wyrób o stężeniu równym lub wyższym od 0,1 % azbestu.
- 2) Adres faktycznego miejsca występowania azbestu należy uzupełnić w następującym formacie województwo, powiat, gmina, miejscowość, ulica, numer nieruchomości.
- 3) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, budynek mieszkalno – gospodarczy, inny.
- 4) Należy podać numer działki ewidencyjnej i numer obrębu ewidencyjnego faktycznego miejsca występowania azbestu.
- 5) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:
 - płyty azbestowo-cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
 - płyty faliste azbestowo-cementowe dla budownictwa,
 - rury i złącza azbestowo-cementowe, izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
 - wyroby cierne azbestowo-kauczukowe,
 - przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
 - szczeliwa azbestowe,
 - taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
 - wyroby azbestowo-kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
 - papier, tektura,
 - inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione, w tym papier i tektura.
- 6) Ilość wyrobów zawierających azbest należy podać w jednostkach właściwych dla danego wyrobu.
- 7) Według „Oceny stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest” – załącznik nr 1 do rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest z dnia 2 kwietnia 2004 r. (Dz. U. z 2004 r., Nr 71, poz. 649 z późn. zm.) oraz rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 5 sierpnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobów i warunków bezpiecznego użytkowania i usuwania wyrobów zawierających azbest (Dz. U. z 2010 r., Nr 162, poz. 1089).
- 8) Nie dotyczy osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami. Należy podać nazwę dokumentu oraz datę jego ostatecznej aktualizacji, w którym zostały oznaczone miejsca występowania wyrobów zawierających azbest, w szczególności planu sytuacyjnego terenu instalacji lub urządzenia zawierającego azbest, dokumentacji technicznej.

Załącznik nr 4 do Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

WZÓR

OCENA stanu i możliwości bezpiecznego użytkowania wyrobów zawierających azbest

Nazwa miejsca / obiektu / urządzenia budowlanego / instalacji przemysłowej

Adres miejsca / obiektu / urządzenia budowlanego / instalacji przemysłowej

Rodzaj zabudowy¹

Numer działki ewidencyjnej / obrębu ewidencyjnego²

Nazwa, rodzaj wyrobu³

Ilość wyrobu⁴

Data sporządzenia poprzedniej oceny⁵

Grupa nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
I Sposób zastosowania azbestu			
1	Powierzchnia pokryta masą natryskową z azbestem (torkret)	30	
2	Tynk zawierający azbest	30	
3	Lekkie płyty izolacyjne z azbestem (ciężar obj. <1 000 kg/m ³)	25	
4	pozostałe wyroby z azbestem (np. pokrycia dachowe, elewacyjne)	10	
II Struktura powierzchni wyrobu z azbestem			
5	Duże uszkodzenia powierzchni, naruszona struktura włókien	60	
6	Niewielkie uszkodzenia powierzchni (rysy, odpryski, załamania), naruszona struktura włókien	30	
7	Ścisła struktura włókien przy braku warstwy zabezpieczającej lub jej dużych ubytkach	15	
8	Warstwa zabezpieczająca bez uszkodzeń	0	
III Możliwość uszkodzenia powierzchni wyrobu z azbestem			
9	Wyrób jest przedmiotem jakichś prac	30	
10	Wyrób bezpośrednio dostępny (do wysokości 2 m)	15	
11	Wyrób narażony na uszkodzenia mechaniczne	10	
12	Wyrób narażony na wstrząsy i drgania lub czynniki atmosferyczne	10	
13	Wyrób nie jest narażony na wpływy zewnętrzne	0	
IV Miejsce usytuowania wyrobu w stosunku do pomieszczeń użytkowych			
14	Bezpośrednio w pomieszczeniu	30	
15	Za zawieszonym, nieszczelnym sufitem lub innym pokryciem	25	
16	W systemie wywietrzania pomieszczenia (kanały wentylacyjne)	25	
17	Na zewnątrz obiektu (np. tynk)	20	
18	Elementy obiektu (np. osłony balkonowe, filarki międzyokienne)	10	
19	Za zawieszonym szczelnym sufitem lub innym pokryciem, ponad pyłoszczelną powierzchnią lub poza szczelnym kanałem wentylacyjnym	5	
20	Bez kontaktu z pomieszczeniem (np. na dachu odizolowanym od pomieszczeń mieszkalnych)	0	

Grupa nr	Rodzaj i stan wyrobu	Punkty	Ocena
V	Wykorzystanie miejsca / obiektu / urządzenia budowlanego / instalacji przemysłowej		
21	Regularnie przez dzieci, młodzież lub sportowców	40	
22	Stale lub częste (np. zamieszkanie, miejsce pracy)	30	
23	Czasowe (np. domki rekreacyjne)	15	
24	Rzadkie (np. strychy, piwnice, komórki)	0	
25	Nie użytkowane (np. opuszczone zabudowania mieszkalne lub gospodarskie, wyłączone z użytkowania obiekty, urządzenia lub instalacje)		
SUMA PUNKTÓW OCENY			
STOPIEŃ PILNOŚCI			

UWAGA

W każdej z pięciu grup arkusza należy wskazać co najmniej jedną pozycję. Jeśli w grupie zostanie wskazana więcej niż jedna pozycja, sumując punkty z poszczególnych grup należy uwzględnić tylko pozycję o najwyższej punktacji w danej grupie. Sumaryczna liczba punktów pozwala określić stopień pilności

Stopień I – od 120 punktów

(wymagane pilne usunięcie, wymiana na wyrób bezazbestowy lub zabezpieczenie)

Stopień II – od 95 punktów do 115 punktów

(wymagana ponowna ocena w terminie do 1 roku)

Stopień III – do 90 punktów

(wymagana ocena w terminie do 5 lat)

Oceniający
nazwisko i imię

Właściciel / Zarządca
podpis

miejsceowość / data

adres lub pieczęć z adresem

Objaśnienia

1) Należy podać rodzaj zabudowy: budynek mieszkalny, budynek gospodarczy, budynek przemysłowy, inny.

2) Należy podać numer obrębu ewidencyjnego i numer działki ewidencyjnej faktycznego miejsca występowania azbestu.

3) Przy określaniu rodzaju wyrobu zawierającego azbest należy stosować następującą klasyfikację:

- płyty azbestowo - cementowe płaskie stosowane w budownictwie,
- płyty faliste azbestowo - cementowe dla budownictwa,
- rury i złącza azbestowo - cementowe, izolacje natryskowe środkami zawierającymi w swoim składzie azbest,
- wyroby cierne azbestowo - kauczukowe,
- przędza specjalna, w tym włókna azbestowe obrobione,
- szczeliwa azbestowe,
- taśmy tkane i plecione, sznury i sznurki,
- wyroby azbestowo - kauczukowe, z wyjątkiem wyrobów ciernych,
- papier, tektura,
- inne wyroby zawierające azbest, oddzielnie nie wymienione, w tym papier i tektura.

4) Ilość wyrobów zawierających azbest podana w jednostkach masy (Mg) oraz w jednostkach właściwych dla danego wyrobu (m², m³, mb).

5) należy podać datę przeprowadzenia poprzedniej oceny, jeśli jest to pierwsza ocena, należy wpisać „pierwsza ocena”.

Załącznik nr 5 do Aktualizacji programu usuwania azbestu dla Gminy Grudziądz

Wykaz składowisk ogólnodostępnych przyjmujących odpady zawierające azbest. Stan na 31.12.2017 r.

Lp	Nazwa	Lokalizacja	Właściciel / Zarządca / Inwestor
WOJEWÓDZTWO DOLNOŚLĄSKIE			
1.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Trzebczu	Gmina Polkowice	Przedsiębiorstwo Gospodarki Miejskiej Sp. z o.o. ul. Dąbrowskiego 2 59-100 Polkowice
2.	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Marcinowie	Gmina Trzebnica	Trzebnicki Zakład Gospodarki Komunalnej ERGO Sp. z o.o. Pl. Piłsudskiego 1 55-100 Trzebnica
WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO - POMORSKIE			
3.	Składowisko odpadów niebezpiecznych zawierających azbest w miejscowości Małociechowo	Gmina Pruszcz	ECO-POL Sp. z o.o. ul. Dworcowa 9 86-120 Pruszcz
4.	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych Bycz, gm. Piotrków Kujawski	Gmina Piotrków Kujawski	Zakład Instalacji Sanitarnych Utylizacja Odpadów Władysław Lewandowski Sp. z o.o. ul. Marszałkowska 18/8 00-590 Warszawa
WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE			
5.	Składowisko Odpadów Azbestowych w Srebrzyszczu	Gmina Chełm	Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Chełmie, ul. Ks. Piotra Skargi 11 22-100 Chełm
6.	Składowisko odpadów Piaski Zarzecze II (kwatery odpadów niebezpiecznych)	Miasto Kraśnik	WOD-BUD Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 12/1 23-200 Kraśnik
7.	Składowisko odpadów Piaski Zarzecze II (kwatery odpadów azbestowych)	Miasto Kraśnik	WOD-BUD Sp. z o.o. ul. Piłsudskiego 12/1 23-200 Kraśnik
WOJEWÓDZTWO LUBUSKIE			
8.	Składowisko odpadów zawierających azbest	Gmina Gorzów Wielkopolski	INNEKO Sp. z o.o. ul. Teatralna 49 66-400 Gorzów Wielkopolski
WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE			
9.	Składowisko odpadów niebezpiecznych w Pukininie	Gmina Rawa Mazowiecka	ZGO AQUARIUM Sp. z o.o. ul. Katowicka 20 96-200 Rawa Mazowiecka
10.	Składowisko odpadów niebezpiecznych Eko Radomsko Sp. z o.o.	Gmina Radomsko	Eko-Radomsko Sp. z o.o. ul. Narutowicza 5b 97-500 Radomsko
WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE			
11.	Składowisko Odpadów Niebezpiecznych w Ujkowie Starym	Gmina Bolesław	Zakład Gospodarki Komunalnej BOLESŁAW Sp. z o.o. ul. Osadowa 1 32-329 Bolesław
12.	Składowisko „Za rzeką Białą”	Miasto Tarnów	Grupa Azoty Jednostka Ratownictwa Chemicznego Sp. z o.o. ul. Kwiatkowskiego 8 33-101 Tarnów
13.	Składowisko odpadów zawierających azbest Oświęcim	Miasto Oświęcim	Miejsko-Przemysłowa Oczyszczalnia Ścieków Sp. z o.o. ul. Nadwiślańska 46 32-600 Oświęcim

Lp	Nazwa	Lokalizacja	Właściciel / Zarządca / Inwestor
WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE			
14	Regionalny Zakład Gospodarki Odpadami w miejscowości Rachocin	Gmina Sierpc	Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Sierpcu Sp. z o.o. ul. Traugutta 33 09-200 Sierpc
WOJEWÓDZTWO OPOLSKIE			
brak składowisk			
WOJEWÓDZTWO PODKARPACKIE			
15	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Pysznicy	Gmina Pysznica	Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Wolności 295 37-403 Pysznica
16	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne w Młynach	Gmina Radymno	Przedsiębiorstwo Usług Komunalnych EMPOL Tylmanowa Sp. z o.o. Osiedle Rzeka 133 34-415 Tylmanowa
17	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzielonymi kwaterami na odpady niebezpieczne zawierające azbest w Kozodrzy	Gmina Ostrów	Gminny Zakład Usług Komunalnych Sp. z o.o. Ostrów 225 39-103 Ostrów
18	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Futory	Gmina Oleszyce	Zakład Usług Komunalnych i Rolniczych Sp. z o.o. ul. Rynek 1 37-630 Oleszyce
WOJEWÓDZTWO PODLASKIE			
19	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. Miastkowo	Gmina Miastkowo	Zakład Gospodarowania Odpadami Sp. z o.o. ul. Akademicka 22 18-400 Łomża
20	Zakład Przetwarzania i Unieszkodliwiania Odpadów w Czerwonym Borze	Gmina Zambrów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Zambrówie ul. Polowa 19 18-300 Zambrów
WOJEWÓDZTWO POMORSKIE			
21	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. Gdańsk Szadółki	Gmina Gdańsk	Zakład Utylizacyjny Sp. z o.o. ul. Jabłoniowa 55 80-180 Gdańsk
22	Zakład Zagospodarowania Odpadów Nowy Dwór Sp. z o.o.	Gmina Chojnice	Zakład Zagospodarowania Odpadów NOWY DWÓR Sp. z o.o. Nowy Dwór 35 89-620 Chojnice
23	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Gilwa Mała	Gmina Kwidzyn	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Gilwa Mała 8 82-500 Kwidzyn
24	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Bierkowie	Gmina Słupsk	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. w Słupsku ul. Szczecińska 112 76-200 Słupsk
WOJEWÓDZTWO ŚLĄSKIE			
25	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzieloną kwaterą na odpady niebezpieczne zawierające azbest w Świętochłowicach	Gmina Świętochłowice	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Świętochłowicach Sp. z o.o. ul. Łągiwnicka 76 41-608 Świętochłowice
26	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Sosnowcu	Miasto Sosnowiec	Miejskie Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Sosnowcu ul. Grenadierów 21 41-216 Sosnowiec

Lp	Nazwa	Lokalizacja	Właściciel / Zarządca / Inwestor
27	Składowisko Odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzielonym sektorem III dla składowania odpadów zawierających azbest Knurów	Miasto Knurów	PPHU KOMART Sp. z o.o. ul. Szybowa 44 44-194 Knurów
28	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne z wydzieloną kwaterą na odpady niebezpieczne zawierające azbest Jastrzębie Zdrój	Miasto Jastrzębie - Zdrój	COFINCO-POLAND Sp. z o.o. ul. Graniczna 29 40-956 Katowice
WOJEWÓDZTWO ŚWIĘTOKRZYSKIE			
29	Składowisko odpadów zawierających azbest Dobrów	Gmina Tuczępy	ŚRODOWISKO i INNOWACJE Sp. z o.o. Dobrów 8 28-142 Tuczępy
WOJEWÓDZTWO WARMIŃSKO - MAZURSKIE			
30	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. Składowisko odpadów niebezpiecznych w Elblągu	Miasto Elbląg	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Mazurska 42 82-300 Elbląg
31	Zakład Zagospodarowania Odpadów w m. Wysieka	Gmina Bartoszyce	Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. ul. Zbożowa 8 11-200 Bartoszyce
WOJEWÓDZTWO WIELKOPOLSKIE			
32	Składowisko odpadów niebezpiecznych Konin	Miasto Konin	Zakład Utylizacji Odpadów Sp. z o.o. ul. Sulańska 11 62-510 Konin
WOJEWÓDZTWO ZACHODNIOPOMORSKIE			
33	Regionalny Zakład Odzysku Odpadów w Sianowie Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne	Miasto Sianów	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o. ul. Komunalna 5 75-724 Koszalin
34	Składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne Dalsze	Gmina Myślibórz	EKO-MYŚL Sp. z o.o. Dalsze 36 74-300 Myślibórz

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.bazaazbestowa.gov.pl, stan na 10.01.2018 r.